

STAROSTWO POWIATOWE
w KOLE
ul. Sienkiewicza 21/23
62-600 KOŁO
tel. (063) 26 17 836
fax (063) 27 25 825

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla

**Starostwa Powiatowego
w Kole**

Administradora budynku B przy
ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

STAROSTA

Robert Krowczyński

ZATWIERDZAM

SEKRETARZ POWIATU

Artur Szafranski

Grudzień 2017 r.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

Lp	SPIS TREŚCI	Nr strony
I	Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem	4
II	Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym	7
III	Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	10
IV	Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane	20
V	Warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania	26
VI	Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji	34
VII	Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami	36
VIII	Plan obiektu, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności	37
	A powierzchnie, wysokości i liczby kondygnacji budynku	37
	B odległości od obiektów sąsiadujących	37
	C parametrów pożarowych występujących substancji palnych	37
	D kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach	37
	E lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem	37
	F podziału obiektu na strefy pożarowe	37
	G warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych	37
	H procedury postępowania na skutek zagrożenia m.in. pożarem w budynkach Starostwa Powiatowego w Kole	38
IX	Karta aktualizacji instrukcji	47
ZAŁĄCZNIKI		
1. Podstawowe zasady gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic 2. Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo-niebezpiecznych 3. Zezwolenie na prowadzenie prac pożarowo - niebezpiecznych 4. Czasookresy pomiarów instalacji elektrycznej i odgromowej oraz czasookresy czyszczenia przewodów spalinowych i dymowych oraz wentylacyjnych 5. Potwierdzenie zapoznania się z instrukcją 6. Oświadczenie o zapoznaniu się z instrukcją i przepisami przeciwpożarowymi 7. Wytyczne projektowania instalacji podręcznego sprzętu gaśniczego 8. Wykaz aktów prawnych do opracowania instrukcji		

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasady zapobiegania tym zjawiskom oraz przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie.

Instrukcja została opracowana dla Starostwa Powiatowego jako Administratora nieruchomości oraz innych Jednostek i Najemców znajdujących się w budynku przy ul. Sienkiewicza 27 w Kole. Jest przeznaczona dla personelu tej placówki. Z jej treścią powinny być również zapoznane wszystkie osoby, które nie są jej stałymi pracownikami, a jedynie wykonują czynności konserwacyjne lub naprawcze na terenie obiektu.

Instrukcja jest ważna i aktualna od dnia zatwierdzenia jej przez Administratora i obowiązuje do czasu unieważnienia.

Instrukcja powinna być aktualizowana co najmniej raz na dwa lata lub po każdej zmianie sposobu użytkowania obiektu, które miałyby wpływ na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

I. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem.

Lokalizacja obiektu: Koło, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło:

1. Dane ogólne (powierzchnia, liczba kondygnacji):

- Powierzchnia zabudowy - 622,58 m²
- Powierzchnia użytkowa - 1 103,40 m²
- Kubatura - 7 906,77 m³
- Ilość kondygnacji - 2

2. Odległość od budynków sąsiadujących

- brak

3. Parametry pożarowe substancji palnych

Na terenie budynku nie występują substancje palne.

4. Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego

Obiekt zaliczany jest do kategorii zagrożenia ludzi, w związku z tym gęstości obciążenia nie oblicza się.

5. Kategoria zagrożenia ludzi

Budynek zalicza się do kategorii **ZL III**. W budynku pracuje **80** osób. W jednym pomieszczeniu może przebywać maksymalnie **20** osób.

6. Zagrożenie wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych.

Nie występuje.

7. Strefy pożarowe

Budynek objęty opracowaniem stanowi **jedną** strefę pożarową.

Klasa odporności pożarowej

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	Główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	Strop	Ściana zewnętrzne	Ściana wewnętrzne	Pokrycie dachu
„C”	R 60	R 15	REI 60	E I 30	E I 15	R E 15

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

Budynek w zabudowie wolnostojącej, dwukondygnacyjny, częściowo podpiwniczony, z poddaszem.

Fundamenty żelbetowe, zbrojone stalą prętową. Ściany z drobnowymiarowych elementów ceramicznych. Izolacja pozioma z dwóch warstw papy na lepiku. Stropy żelbetowe gęsto-żebrowe. Nadproża z belek nadprożowych. Schody wewnętrzne żelbetowe, wylewane-dwubiegowe. Spoczniki żelbetowe. Dach konstrukcji drewnianej. Pokrycie dachówką ceramiczną, karpiówką. Stolarka okienna PCV. Stolarka drzwiowa typowa pełna i oszklona. Posadzka – wyłożenie lastrico, płytkami ceramicznymi i wykładziny PCV. Tynki cementowo wapienne kategorii III. Malowanie emulsyjne – lamperie „GEMAVIT”.

Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu umieszczony jest na parterze w pomieszczeniu gospodarczym.

W budynku znajdują się takie pomieszczenia jak:

- piwnica:

• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – kotłownia	- 27,90 m ²
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – archiwum	- 37,10 m ²
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – hydrofor	- 6,06 m ²

- parter:

• Kasa	– pomieszczenie nr 1	- 7,88 m ² - 1 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 2		- 13,37 m ² - 1 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie		- 19,56 m ² - 1 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 3		- 13,39 m ² - 1 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 4		- 12,15 m ² - 1 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 5		- 12,41 m ² - 1 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 6		- 15,41 m ² - 2 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 7		- 13,94 m ²
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 8		- 12,52 m ² - 2 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 9		- 13,93 m ²
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 10		- 13,37 m ² - 2 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie		- 13,29 m ²
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 12		- 13,16 m ² - 2 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – archiwum nr 13		- 13,48 m ² - 2 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 14		- 13,63 m ² - 2 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie WC		- 12,93 m ²
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie WC		- 12,05 m ²
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 15		- 12,86 m ² - 2 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 16		- 22,94 m ² - 2 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie		- 13,64 m ² - 1 os.
• Starostwo Powiatowe w Kole – składnica akt KRD		- 53,00 m ²
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 21		- 13,33 m ² - 2 os.
• Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie nr 22		- 18,64 m ² - 3 os.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

- Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pomieszczenie gospodarcze - 7,66 m²

- I piętro

- Starostwo Powiatowe w Kole – pomieszczenie nr 101 - 103,52 m² - 11 os.
- Starostwo Powiatowe w Kole (KRD) – nr 102 - 13,29 m² - 2 os.
- Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pom. nr 103 - 13,12 m² - 2 os.
- Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pom. nr 104 - 13,20 m² - 2 os.
- Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pom. nr 105 - 13,37 m² - 2 os.
- Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pom. nr 105A - 13,36 m² - 1 os.
- Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pom. nr 106 - 12,58 m² - 2 os.
- Powiatowy Urząd Pracy w Kole – pom. nr 107 - 13,26 m² - 1 os.
- WC - 12,50 m²
- WC - 12,71 m²
- Starostwo Powiatowe w Kole – pomieszczenie nr 108 - 13,05 m²
- Starostwo Powiatowe w Kole (KRD) – nr 109 - 10,28 m²
- Serwerownia – pomieszczenie nr 110 - 10,40 m²
- Starostwo Powiatowe w Kole (KRD) – pom. nr 111 - 13,02 m² - 1 os.
- Starostwo Powiatowe w Kole (KRD) – pom. nr 112 - 27,07 m² - 2 os.
- Starostwo Powiatowe w Kole (OPF) – pom. nr 113 - 13,48 m² - 2 os.
- Starostwo Powiatowe w Kole (OPF) – pom. nr 114 - 13,48 m² - 2 os.
- Starostwo Powiatowe w Kole (OPF) – pom. nr 114A - 27,37 m² - 5 os.
- Starostwo Powiatowe w Kole (OPF) – pom. nr 114B - 8,50 m² - 1 os.
- Starostwo Powiatowe w Kole (KRD) – pom. nr 115 - 14,88 m² - 1 os.
- Starostwo Powiatowe w Kole (KRD) – pom. nr 115A - 26,46 m²
- Starostwo Powiatowe w Kole (KRD) – pom. nr 115B - 25,04 m² - 3 os.

Budynek wyposażony jest w następujące instalacje użytkowe:

- elektryczną niskiego napięcia, oświetleniową i gniazd wtykowych
- ciepłej i zimnej wody użytkowej
- centralnego ogrzewania (sieciowe MZEC)
- kanalizacyjną
- informatyczną
- telefoniczną
- system wspomagania ewakuacji

II. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.

Przepis uzależnia ilość podręcznego sprzętu gaśniczego jaka musi znajdować się na wyposażeniu obiektu od występowania zagrożenia wybuchem, wielkości obciążenia ogniowego lub kategorii zagrożenia ludzi. Dla obiektu jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej.

Przy ustalaniu rodzaju podręcznego sprzętu gaśniczego jaki powinien być na wyposażeniu budynku należy wziąć pod uwagę występujące w obiekcie rodzaje materiałów palnych oraz kierować się właściwościami środka gaśniczego.

Ogólnie można przyjąć, że :

1. Do gaszenia pożarów grupy A (pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia np. drewno, papier, węgiel) stosuje się gaśnice płynowe lub pianowe.
2. Do gaszenia pożarów grupy B (pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się np. rozpuszczalniki, tłuszcze, smoła) stosuje się gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, proszkowe lub halonowe.
3. Do gaszenia pożarów grupy C (pożary gazów palnych np. metan, wodór) stosuje się gaśnice proszkowe, śniegowe.
4. Do gaszenia pożarów grupy D (pożary metali lekkich np. magnez, sód) stosuje się gaśnice proszkowe specjalnie do tego przeznaczone.
5. Do gaszenia pożarów grupy F (pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.) stosuje się gaśnice specjalnie do tego przeznaczone o symbolu AF
6. Do gaszenia urządzeń elektrycznych pod napięciem oraz materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń stosuje się gaśnice śniegowe, proszkowe

Grupy pożarów

	gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów ciał stałych pochodzenia organicznego, przy których obok innych zjawisk występuje zjawisko żarzenia (np.: drewno, papier, węgiel, tkaniny, słoma).
	gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów cieczy palnych i substancji stałych topiących się w skutek ciepła wydzielonego podczas pożaru (np.: benzyna, alkohol, eter, oleje, lakiery, tłuszcze, parafina).
	gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów gazów, (np.: gaz miejski, metan, propan).
	gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów metali, (np.: magnez, potas, sód).

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

	gaśnica z takim oznaczeniem służy do gaszenia tłuszczów w pomieszczeniach kuchennych.
---	---

- Wprowadzenie grup pożarów pozwala na przyporządkowanie środków gaśniczych do gaszenia pożarów i dzięki temu pozwala użytkownikom na łatwe zorientowanie się, jakie materiały mogą być gaszone danym środkiem.
- Na gaśnicy, którą można gasić palące się drewno nie trzeba pisać, że gaśnica przeznaczona jest do gaszenia m.in. drewna, ale może być napisane, że gaśnica ta jest przeznaczona do gaszenia pożarów grupy „A” i odpowiedni znak (przyporządkowany tej grupie).
- Dopuszczenie środka gaśniczego do gaszenia pożarów określonej grupy oznacza, że można go stosować do wszystkich substancji zaliczonych do tej grupy.

Zastosowanie gaśnic uniwersalnych przeznaczonych do gaszenia grup pożarów A, B, C jest w tym przypadku rozwiązaniem optymalnym. Dodatkowym parametrem przy doborze ilości gaśnic jest odległość pomiędzy sprzętem gaśniczym, która nie może przekroczyć 30 m.

Wskazane jest zastosowanie na wyposażenie obiektu gaśnic o masie środka co najmniej 4 kg lub większego co podniesie skuteczność prowadzenia działań w przypadku jego użycia.

Wskazany sprzęt powinien spełniać przepisowe zasady jego lokalizacji tj.:

1. Znajdować się w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wyjściach z pomieszczeń lub budynków.
2. Do sprzętu powinien być zapewniony dostęp, a miejsce w którym się znajduje winno być oznakowane zgodnie z Polską Normą.
3. Odległość dojścia do sprzętu nie może przekroczyć 30 m
4. Nie należy go umieszczać w miejscu narażonym na uszkodzenie mechaniczne.

Przeglądy techniczne urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

Przegląd - okresowe (zgodne z instrukcją producenta) sprawdzanie stanu technicznego gaśnic i agregatów gaśniczych, mające na celu stwierdzenie ich sprawności technicznej zapewniającej właściwe działanie w chwili użycia. Czynności te kończy informacja zamieszczona na gaśnicy lub agregacie gaśniczym (kontrolka).

Przeglądy techniczne podręcznego sprzętu gaśniczego dokonuje się w następujących terminach: pierwszy przegląd podręcznego sprzętu gaśniczego 12 miesięcy od daty produkcji, drugi i następne przeglądy przeprowadza się zgodnie z zaleceniami producenta jednak nie rzadziej niż raz w roku konserwację podręcznego sprzętu gaśniczego przeprowadza się w przypadku takiej potrzeby – jednak nie rzadziej niż co 60 miesięcy niezależnie od prowadzonych systematycznie przeglądów, naprawa podręcznego sprzętu gaśniczego odbywa się w przypadku zaistnienia takiej potrzeby.

Przeglądy techniczne hydrantu wewnętrznego dokonuje się w następujących terminach: pierwszy przegląd hydrantu wewnętrznego 12 miesięcy od daty zamontowania polega na sprawdzeniu ciśnienia na zaworze hydrantowym i wydajności zaworu, drugi i następne przeglądy przeprowadza się co 12 miesięcy od pierwszego przeglądu polega na sprawdzeniu ciśnienia na zaworze hydrantowym i wydajności zaworu dla hydrantu 52, dla hydrantu 25 wszystkie przeglądy co 12 miesięcy; w/w terminy zostały ustalone z producentami hydrantów, którzy mają atesty CNBOP na obrót w/w sprzętem na terenie Polski.

Węże stanowiące wyposażenie szafek hydrantowych wewnętrznych należy raz na 5 lat poddawać próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze zgodnie z kartami katalogowymi producentów i dystrybutorów węży hydrantowych. Hydranty zewnętrzne ciśnienia na zaworze hydrantowym i wydajności zaworu pomiar co 12 miesięcy.

Przeglądy urządzeń przeciwpożarowych innych niż w/w dokonuje się zgodnie z zaleceniami producenta umieszczonymi w dokumentacji techniczno – ruchowej- jednak nie rzadziej niż co 12 miesięcy.

Budynek B Starostwa Powiatowego w Kole wyposażony jest w następujący sprzęt ppoż.:

- gaśnice GP-2X ABC	- 5 szt.
- gaśnice GP-4X ABC	- 3 szt.
- gaśnice GP-6X ABC	- 6 szt.
- gaśnice UGS-2X	- 5 szt.
- hydrant	- 3 szt.

III. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

Pożarem określa się niekontrolowany, powstały w miejscu do tego nieprzewidzianym proces spalania się materiału palnego.

Każda osoba zobowiązana jest w przypadku zauważenia pożaru do niezwłocznego powiadomienia osób mogących znaleźć się w strefie zagrożenia, jednostki STRAŻY POŻARNEJ lub policji.

Konieczne jest także powiadomienie zarządzającego obiektem lub osoby z personelu.

Osoby z personelu obiektu zobowiązane są do podjęcia działań gaśniczych z użyciem podręcznego sprzętu gaśniczego, będącego na wyposażeniu obiektów [o ile sytuacja jeszcze na to pozwala].

Po przybyciu pierwszej jednostki STRAŻY POŻARNEJ należy udzielić informacji o podjętych dotychczas działaniach oraz innych informacji mogących mieć wpływ na prowadzenie akcji oraz **podporządkować się poleceniom kierującego działaniami.**

Do czasu przybycia pierwszej jednostki STRAŻY POŻARNEJ kierujący działaniami powinien dokonać:

- ewakuacji ludzi z obiektu
- wstępnego rozpoznania sytuacji oraz podjąć w miarę możliwości działania zapewniające bezpieczeństwo ludzi, a także działania ograniczające rozprzestrzenianie się pożaru [jednymi z działań ograniczającym proces palenia jest usuwanie wszelkich materiałów ze strefy pożaru i jej sąsiedztwa oraz ograniczanie dopływu tlenu do ogniska pożaru poprzez zamknięcie wszelkich otworów w obiekcie, przy całkowitej pewności, że wszyscy opuścili obiekt].

Należy na terenie akcji zachowywać spokój i nie wywoływać paniki.

Kierowaniem działaniami przed przybyciem STRAŻY POŻARNEJ powinna zajmować się osoba energiczna, znająca obiekt i potrafiąca podejmować odpowiednie decyzje. Wszelkie osoby nie związane z akcją powinny oddalić się ze strefy zagrożenia i podejmować działania jedynie na polecenie kierującego akcją.

Powiadomić należy :

POWIATOWE STANOWISKO KIEROWANIA PSP W KOLE

tel. 998

tel. 112

Przekazując informację o zdarzeniu STRAŻY POŻARNEJ należy podać:

- a) co się pali**
- b) miejsce zdarzenia [dokładny adres]**
- c) gdzie się pali np. na parterze, piętrze, ilość kondygnacji budynku itp.**
- d) czy istnieją zagrożenia dla ludzi**
- e) nazwisko i numer telefonu z którego się dzwoni [po odłożeniu słuchawki należy chwilę odczekać przy aparacie, dyspozytor może sprawdzić odwrotnie prawdziwość zdarzenia]**

Powstały pożar rozprzestrzeniał się będzie po występujących elementach palnych wyposażenia i wystroju wnętrza pomieszczenia poprzez przemieszczanie się płomienia po tych elementach będących ze sobą w styczności oraz poprzez promieniowanie cieplne równomiernie we wszystkich kierunkach od miejsca jego powstania czyli ogniska pożaru.

Równomierność rozprzestrzeniania się pożaru we wszystkich kierunkach może zaniknąć w przypadku występowania ciągów wentylacyjnych znajdujących się w pomieszczeniach jak również powstałych w wyniku pozostawienia otwartych otworów okiennych lub drzwiowych.

Następujący w trakcie rozgorzenia pożaru wzrost temperatury spowoduje pękanie szyb w oknach przez co nastąpi nieograniczony dopływ tlenu do ogniska pożaru i zintensyfikuje proces palenia.

Wystąpić może rozprzestrzenianie się pożaru w obrębie pomieszczenia jak również w poziomie na sąsiednie pomieszczenia i ciągi komunikacyjne.

Szybkość rozprzestrzeniania się pożaru ograniczyć można do czasu przybycia jednostki ratowniczej poprzez usunięcie czyli ewakuację materiałów palnych z drogi rozprzestrzeniania się pożaru, prowadzenie działań gaśniczych z użyciem podręcznego sprzętu gaśniczego jak również poprzez ograniczenie dopływu tlenu do ogniska pożaru zamykając wszelkie występujące w obrębie pomieszczenia objętego pożarem otwory.

Na zewnątrz płonącego pomieszczenia pożar może rozprzestrzeniać się przez wszelkiego rodzaju nieszczelności, między innymi poprzez drzwi i okna. Przez otwory okienne przeniesienie się ognia może nastąpić:

- bezpośrednio: na skutek zapalenia sąsiedniego obiektu (pomieszczenia) przez wydobywające się na zewnątrz płomienie.

- pośrednio: na skutek promieniowania cieplnego ogniska pożaru.

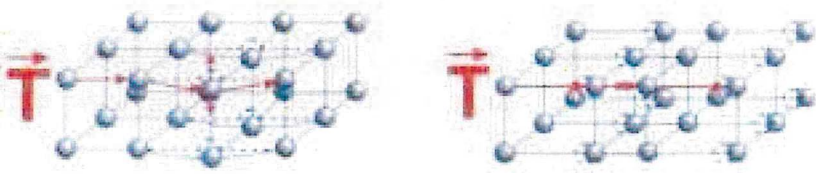
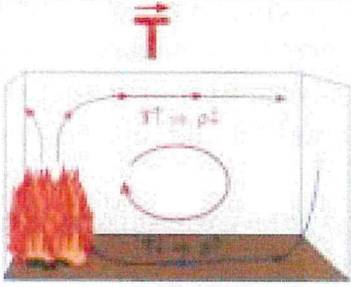
Stosowane drzwi drewniane mają bardzo małą odporność ogniową i stanowią drogę rozprzestrzeniania się pożaru.

Pod działaniem ciepła najszybciej ulegają zniszczeniu okolice spojenia ścian. Wówczas, nawet przez małe szczeliny, do sąsiednich pomieszczeń łatwo mogą przenikać gorące gazy pożarowe doprowadzając do zapalenia znajdujących się tam materiałów palnych.

Pożar może przenikać również przez szczelne, niepalne ściany i stropy. Jeżeli wskutek długotrwałego pożaru ściana lub strop rozgrzeje się do temperatury 200 -

300°C po stronie przeciwnej od miejsca pożaru, mogą wówczas zapalić się palne materiały przylegające do ściany lub znajdujące się przy stropie.

Przekazywanie ciepła

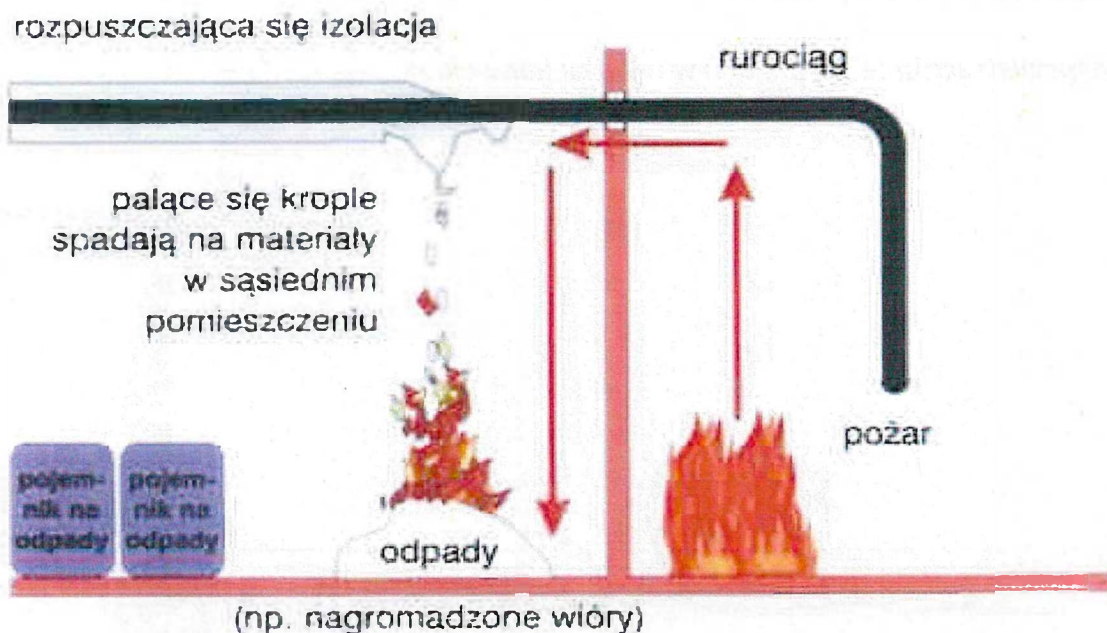
Przewodzenie <i>Cząsteczki przekazują energię innym cząsteczkom w wyniku drgań i zderzeń</i>	
	Konwekcja – unoszenie <i>Konwekcja to przenoszenie ciepła wywołane przemieszczaniem się płynów (gazów i cieczy). W warunkach pożaru wywoływana różnicy temperatur (konwekcja swobodna)</i>
Promieniowanie ciepłe <i>Promieniowanie ciepłe to promieniowanie elektromagnetyczne wywołane ruchem cieplnym atomów lub cząsteczek jakiegoś ciała</i>	

Ciepło może być przekazane z jednego miejsca do innego.

- **Przewodzenie**
Ciepło rozchodzi się w materiale na skutek zderzeń, w wyniku których przekazywana jest energia kinetyczna bezładnego ruchu jednych cząsteczek drugim. Warunkiem przewodzenia jest istnienie różnicy temperatur między różnymi punktami ciała. Aby to następowało musi być materiał lub materiały pełniące funkcje przewodnika. Dobrymi przewodnikami ciepła są metale, złoty ciecze i gazy.
- **Konwekcja, unoszenie ciepła**
Konwekcja to przenoszenie ciepła wywołane przemieszczaniem się płynów. Konwekcja naturalna (swobodna) ma miejsce wtedy, gdy ruch płynu (cieczy, gazu) wywołany jest różnicą temperatur. Konwekcja wymuszona zachodzi wtedy, gdy ruch płynu wymuszony jest przez pompę lub wentylator. Medium będące nośnikiem ciepła pobiera je w jednym miejscu i oddaje w innym.
- **Promieniowanie ciepłe**
Promieniowanie ciepłe to promieniowanie elektromagnetyczne wywołane ruchem cieplnym atomów lub cząsteczek jakiegoś ciała. Na przykład Słońce przekazuje ciepło na Ziemię drogą promieniowania.

- **Praktyczne uwagi:**

Podczas pożaru ciepło przekazywane jest wszystkimi wymienionymi sposobami, jednak promieniowanie ma zwykle największe znaczenie. Promieniowanie nie jest zależne od wiatru, rozchodzi się prostopadle we wszystkich kierunkach.

Rozprzestrzenianie się pożaru w wyniku przewodzenia ciepła.

Znaczenie przewodzenia ciepła dla możliwości rozprzestrzeniania się pożaru.

- **Przewodzenie**

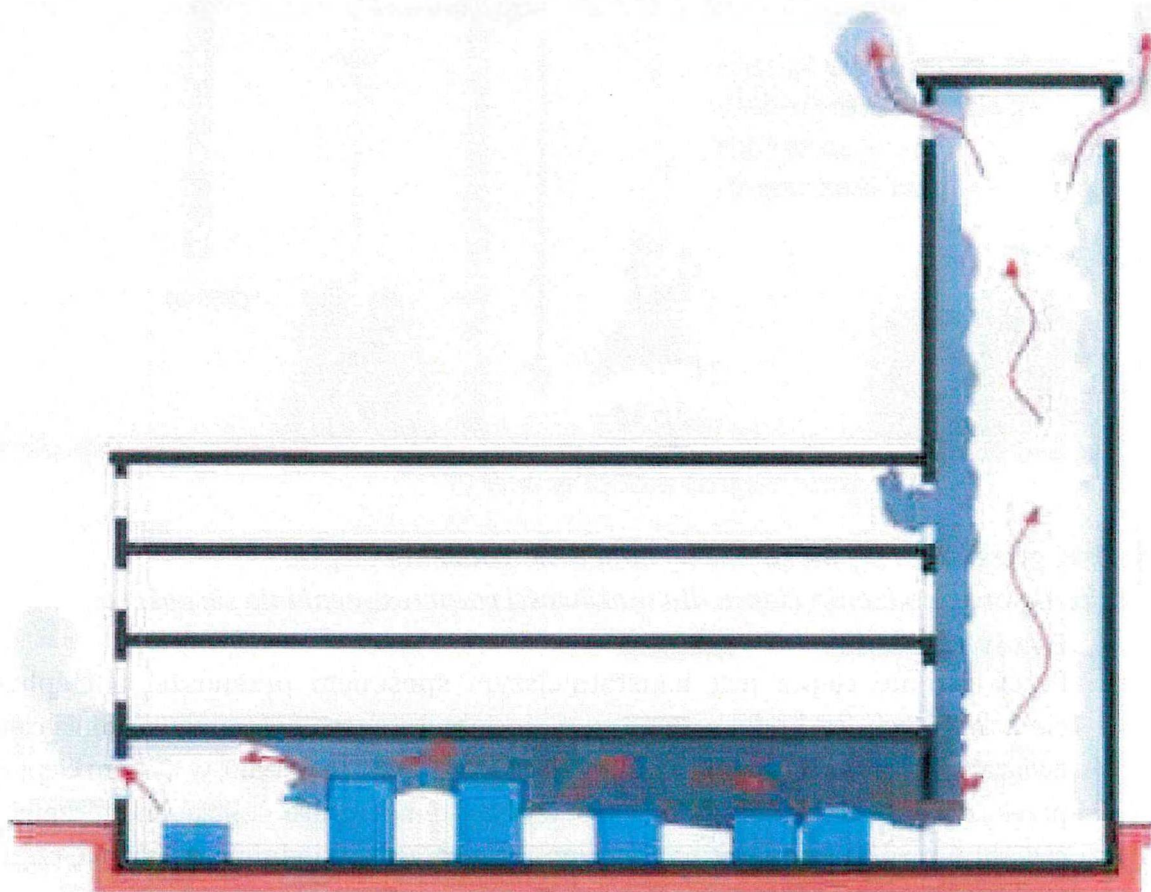
Przewodzenie ciepła jest najistotniejszym sposobem przenoszenia ciepła w ciałach stałych. Zachodzi wewnątrz materiału. Intensywność przewodzenia ciepła związana jest z różnicą temperatur pomiędzy częściami materiału, w którym ciepło jest przekazywane. Cząstki ciała mające wyższą temperaturę drgają energiczniej niż cząstki o niższej temperaturze. W wyniku zderzeń sąsiednich cząsteczek, cząstki o większej energii przekazują część swojej energii cząsteczkom zimniejszym, dzięki czemu ich energia wzrasta, a tym samym i temperatura. Po dostatecznie długim czasie potencjały energetyczne poszczególnych cząsteczek wyrównują się co oznacza, że temperatura w całym ciele jest jednakowa. Intensywność przepływu ciepła przez przewodnik w wyniku przewodzenia zależy od:

- Powierzchni przekroju poprzecznego,
- Czasu trwania,
- Długości przewodnika,
- Różnicy temperatur na długości przewodnika,
- Przewodności właściwej materiału przewodnika.

Przewodność właściwa jest cechą charakterystyczną każdej substancji. Można podzielić materiały na materiały o dobrej przewodności nazywane przewodnikami ciepła i o złej przewodności, które nazywamy izolatorami. Przewodność cieplna idzie w parze z przewodnością elektryczną. Dobre przewodniki ciepła są także dobrymi przewodnikami prądu i odwrotnie. Metale takie jak srebro, miedź, złoto, aluminium są dobrymi

przewodnikami ciepła natomiast ciecze są złymi przewodnikami. Gazy z powodu dużych odległości między cząsteczkami są złymi przewodnikami ciepła. Dlatego materiały izolacyjne stosowane w budownictwie zawierają dużo gazów w swoim składzie jak np. tworzywa piankowe, wełna szklana, wełna mineralna, korek, ale także puch do kołder, futra i substancje objętościowe. Dobre przewodniki ciepła np. metale mogą doprowadzić do rozprzestrzeniania się pożaru.

Rozprzestrzenianie się pożaru w wyniku konwekcji

Znaczenie konwekcji dla rozwoju pożaru .

- **Przekazywanie ciepła drogą konwekcji**

Szczególne znaczenie podczas pożaru ma rozprzestrzenianie się ciepła w wyniku konwekcji. Konwekcja, tak jak przewodzenie związana jest z właściwościami materiału będącego nośnikiem energii, jednak ma miejsce tylko w odniesieniu do płynów (ciecze i gazy). Rozróżnia się konwekcje naturalną i wymuszoną. Ruchy cząsteczek w przypadku konwekcji naturalnej wywołane są różnicą gęstości, powodowaną wzrostem objętości cieczy lub gazu po ogrzaniu. Cząsteczki ogrzane jako mające mniejszy ciężar objętościowy unoszą się do góry a mające niższą temperaturę opadają. Ten rodzaj konwekcji występuje w zamkniętych przestrzeniach jak zbiornik z gazem, pomieszczenie w budynku. Ruchy konwekcyjne przy konwekcji wymuszonej powodowane są przez wiatr, wentylator

itp. Ma ona miejsce na ogół na zewnątrz budynku. W przypadku pożaru znaczna część powstającego w wyniku spalania ciepła jest przenoszona przez gorące gazy pożarowe. Ilość ta zależy od pojemności cieplnej gazów i ilości gazów. Ciepło to jest w części przekazywane substancjom, z którymi gorące gazy się stykają. Może to doprowadzić także do zapalenia. Wyjaśnia to, dlaczego pożary rozprzestrzeniają się głównie w kierunku pionowym do góry lub zgodnie z kierunkiem wiatru. W tym ostatnim przypadku wiatr powoduje także zasilanie strefy spalania w tlen. Konwekcja ma bardzo duży wpływ na rozwój pożaru.

Podstawowy cel ochrony przeciwpożarowej obiektu to ratowanie życia ludzi w nim się znajdujących, np. poprzez umożliwienie im sprawnej ewakuacji, ale również zminimalizowanie strat materialnych.

Statystyki pożarowe wskazują, że najczęstszą przyczyną śmierci podczas pożaru nie są płomienie powodujące poparzenia, a zatrucie gazami pożarowymi. Obecnie wykorzystywane do wystroju wnętrz i wyrobu przedmiotów codziennego użytku materiały palne zawierają znaczne ilości skomplikowanych związków chemicznych, które w procesie spalania lub podczas termicznego rozkładu tworzą silnie toksyczne substancje.

W świetle tych informacji każdy pożar - nawet ten ugaszony w zarodku naraża życie ludzi, a właściciela na straty materialne.

1. Nieostrożność osób dorosłych i dzieci przy posługiwaniu się substancjami łatwopalnymi np.:

- stosowanie płynów łatwo zapalnych do zmywania różnego rodzaju nieczystości (zmywanie podłóg)
- pranie odzieży w benzynie lub innym rozpuszczalniku
- nieostrożne przelewanie cieczy łatwo zapalnej np. w pobliżu źródła ognia i promieniowania cieplnego

2. Nieostrożność osób dorosłych przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych np.:

- niewłaściwe przygotowanie stanowiska pracy do prowadzenia prac spawalniczych, a w tym nieprzestrzeganie reżimu przewidzianego w instrukcji
- brak właściwego nadzoru nad procesem spawalniczym
- prowadzenie prac remontowo-budowlanych z użyciem ognia w pobliżu materiałów palnych

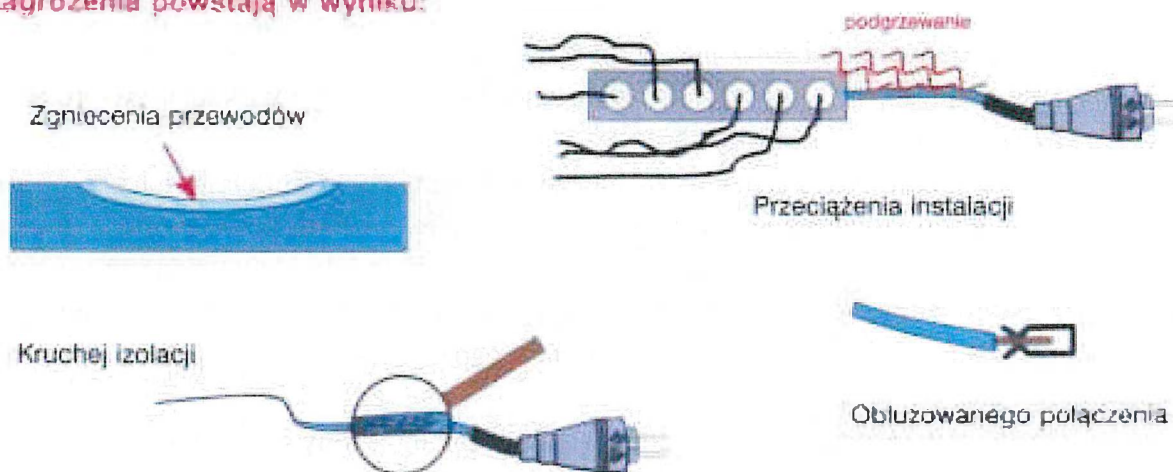
3. Wady urządzeń i instalacji elektrycznych oraz ich nieprawidłowa eksploatacja np.:

- nieprawidłowo dobrana lub wykonana instalacja elektryczna
- przeciążenie instalacji elektrycznej
- wady i uszkodzenia instalacji jak i urządzeń
- nie usuwanie wad mających wpływ na awarie w instalacji elektrycznej
- eksploatacja prowizorycznych urządzeń elektrycznych
- eksploatacja punktów świetlnych (żarówek) w bliskiej odległości od materiału palnego
- samowolna, niefachowa naprawa instalacji i urządzeń

- naprawa bezpieczników drutem
- stosowanie palnych osłon na punkty świetlne
- zewnętrzne mechaniczne uszkodzenia instalacji

Zagrożenie pożarowe powodowane przez przewody instalacji elektrycznych lub połączenia

Zagrożenia powstają w wyniku:

Przeciążenie przewodów instalacji elektrycznej, zgniecenie lub uszkodzenie izolacji lub luźne połączenia prowadzić mogą do pożaru.

- Przeciążenia powodują wydzielanie ciepła w miejscach połączeń lub samych przewodów. Ma to miejsce szczególnie, gdy jednocześnie podłączonych jest zbyt dużo różnych odbiorników (np. grzejnik, płyta kuchenna, telewizor).
- Jeśli w jakimś miejscu przekrój przewodu zostanie zmniejszony, to wzrasta w tym miejscu ilość wydzielanego ciepła na skutek wzrostu oporu tego miejsca. Może wtedy dojść do miejscowego nagrzewania prowadzącego do pożaru.
- Jeśli dojdzie do obluźniania połączenia elektrycznego następuje wzrost oporności przejścia i wydzielania ciepła powodujące miejscowe nagrzewanie do zapalenia włącznie. Może też dojść do wystąpienia łuku elektrycznego (zwarcie). Temperatura wtedy przekracza 3000°C.
- Izolacja kabli elektrycznych może na skutek starzenia się, uszkodzeń mechanicznych lub szkodliwego działania agresywnych gazów lub par stać się krucha i utracić potrzebną izolacyjność. W miejscu uszkodzenia mogą występować tzw. prądy upływu powodujące miejscowe nagrzewanie do zapalenia materiałów palnych włącznie.

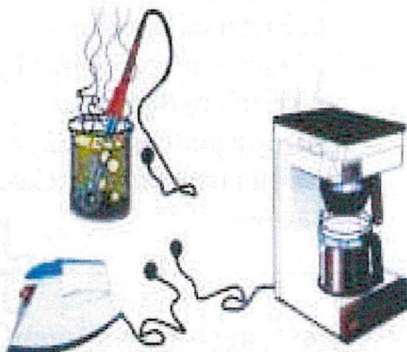
Uwaga:

Uszkodzenia w instalacjach elektrycznych muszą być usuwane przez uprawnione osoby.

4. Wady elektrycznych urządzeń grzewczych oraz ich nieprawidłowa eksploatacja np.:

- eksploatacja elektrycznych urządzeń grzewczych niesprawnych technicznie lub wykonywanych prowizorycznie samodzielnie
- pozostawienie bez dozoru przenośnych urządzeń grzejnych takich jak grzałki, czajniki, grzejniki, żelazka itp.
- eksploatacja urządzenia grzejnego bez odpowiedniego zabezpieczenia na palnym podłożu lub w pobliżu materiału palnego

Zagrożenie pożarowe ze strony urządzeń elektrycznych.

1. Urządzenia elektryczne pozostawione bez dozoru stanowią duże zagrożenie pożarowe 2. Podstawowe zasady używania urządzeń elektrycznych • Nie pozostawiać włączonych urządzeń bez nadzoru • Przed opuszczeniem pomieszczenia wyłączyć urządzenie • Przed zakończeniem pracy skontrolować wszystkie pomieszczenia • Prywatne urządzenia elektryczne stosować tylko za odpowiednim zezwoleniem • Stosować tylko odpowiednie i sprawdzone oraz sprawne urządzenia elektryczne!	
--	---

Nieprawidłowo eksploatowane urządzenia elektryczne (ekspresy do kawy, kuchenki elektryczne, podgrzewacze itp.) mogą spowodować pożar.

- Wiele sprzętu elektrycznego, szczególnie starszego, nie ma termostatów, które w razie osiągnięcia zbyt wysokiej temperatury wyłączają je. Dlatego urządzenia elektryczne nie powinny pracować bez dozoru ludzi.
- Po zakończeniu pracy wyznaczony pracownik powinien sprawdzić, czy nie pozostawiono gdzieś urządzenia elektrycznego pod napięciem.
- W wielu zakładach zabronione jest surowo używanie prywatnych urządzeń elektrycznych. Jest to niejednokrotnie przyczyną używania takich urządzeń w ukryciu to jest pod stołem, pod biurkiem lub w innym niewidocznym miejscu. Praktyka taka jest bardzo niebezpieczna.
- Należy stosować elektryczne urządzenia atestowane. Naprawy powinny być dokonywane tylko przez fachowców.

Urządzenia elektryczne mogą w wielu sytuacjach być przyczyną pożaru.

Zagrożenie pożarowe powodowane przez nieosłonięte żarówki.

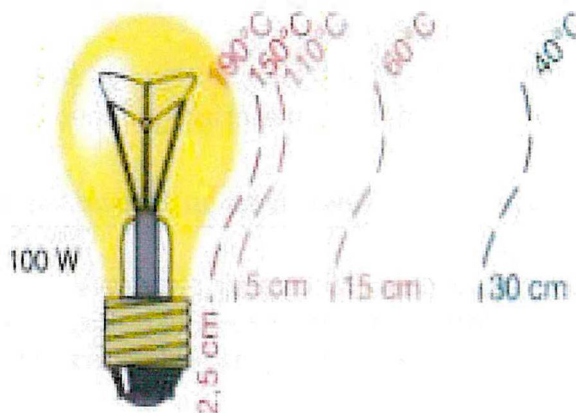
Temperatura szkła żarówki zależy przede wszystkim od jej mocy.

Nagrzewanie materiału przez żarówkę zależy od:

- Moc żarówki
- Odległości od żarówki
- Czasu działania

Uwaga:

- Należy używać żarówek o takiej mocy, dla której dopuszczony jest korpus lampy
- Nie słaniać żarówek zbyt blisko palnych materiałami
- Nie używać żarówek zbyt blisko palnych materiałów
- Lampy podręczne używać tylko z osłoną ochronną i ochroną szkła żarówki

W określonych warunkach nieodpowiednio używane żarówki mogą być przyczyną pożaru.

- Im wyższa jest moc żarów i im mniejsza jest odległość materiału palnego od żarówki tym większe jest prawdopodobieństwo zapalenia, powstania pożaru.
- Żarówki, które dla podniesienia intymności lub poprawy efektów świetlnych przysłania się łatwo zapalnymi materiałami, lub stosuje nieodpowiednie klosze w zbyt małej odległości - mogą spowodować ich zapalenie. Nie zawsze wiadomo jest o tym, że zapalenie nie musi zaraz nastąpić, może do niego dojść po dłuższym czasie oddziaływania ciepła z żarówki na materiał palny.

Uwaga:

Żarówka jest nie tylko źródłem światła, ale także wydziela ciepło. Łatwopalne materiały nie mogą znajdować się w zbyt małej odległości.

- **Instalacje elektryczne**

1. Uszkodzone elementy instalacji elektrycznej lub niesprawne urządzenia zasilane energią elektryczną.
2. Iskry elektryczne powstające:
 - na skutek gwałtownych zmian obciążenia,
 - podczas włączania i wyłączania silników elektrycznych, przełączników wyłączników
 - podczas rozdzielania przeciążonych przewodów
 - w czasie krótkich zwarc

- **Wyładowania atmosferyczne**

5. Wyładowania atmosferyczne :

- w wyniku wyładowań elektrycznych towarzyszących burzom, które zachodzą pomiędzy chmurami, a powierzchnią ziemi wyzwala się energia wartości ok. 5000 kWh i natężeniu wyładowania ok. 20000 A. Energia ta zdolna jest do zapalenia wszelkich materiałów palnych w chwili zetknięcia z nią.

6. Porządek w obiekcie :

- nadmierne przechowywanie na zapleczach i w pomieszczeniach pomocniczych niepotrzebnych materiałów palnych powoduje zwiększenie możliwości ich zapalenia od jakiegokolwiek źródła ciepła jak np. papieros czy zwarcie instalacji elektrycznej w ich pobliżu.

7. Podpalenia:

Najczęściej podpalenia powstają na tle :

- zazdrości lub konkurencji
- chęci ukrycia nadużyć
- zatarcia śladów po przestępstwie
- otrzymania zysku z odszkodowania
- choroby psychicznej

IV. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane

SPOSODY WYKONYWANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Prace niebezpieczne pożarowo na terenie obiektu mogą być wykonywane jedynie na podstawie zezwolenia zarządcy lub osoby przez niego upoważnionej.

W przypadku konieczności prowadzenie takich prac, do których zalicza się między innymi: spawanie, cięcie lub podgrzewanie z użyciem palników, należy zachować warunki bezpieczeństwa uniemożliwiające powstanie pożaru lub wybuchu.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo właściciel lub upoważniona przez niego osoba zobowiązane są do:

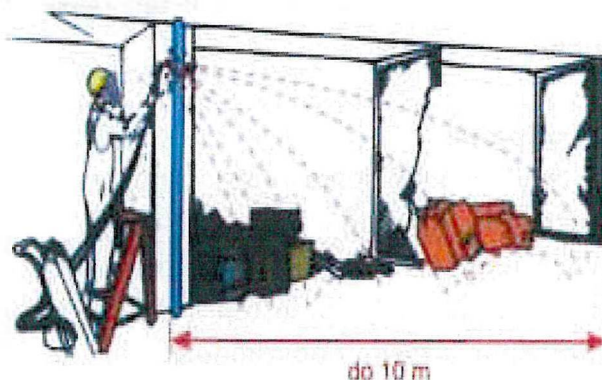
1. *Określenia stopnia zagrożenia pożarowego w rejonie w którym prace będą wykonywane.*
2. *Ustalenia rodzaju przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru.*
3. *Wskazania osób odpowiedzialnych za zabezpieczenie miejsca prowadzenia prac oraz za przebieg i zabezpieczenie miejsca po ich zakończeniu.*

Prace niebezpieczne pożarowo

„Prace, które mogą spowodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu ”

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy:

- *Ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane*
- *Ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu*
- *Wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy*
- *Uzyskać wymagane zezwolenie zgodnie z zakładowym regulaminem.*

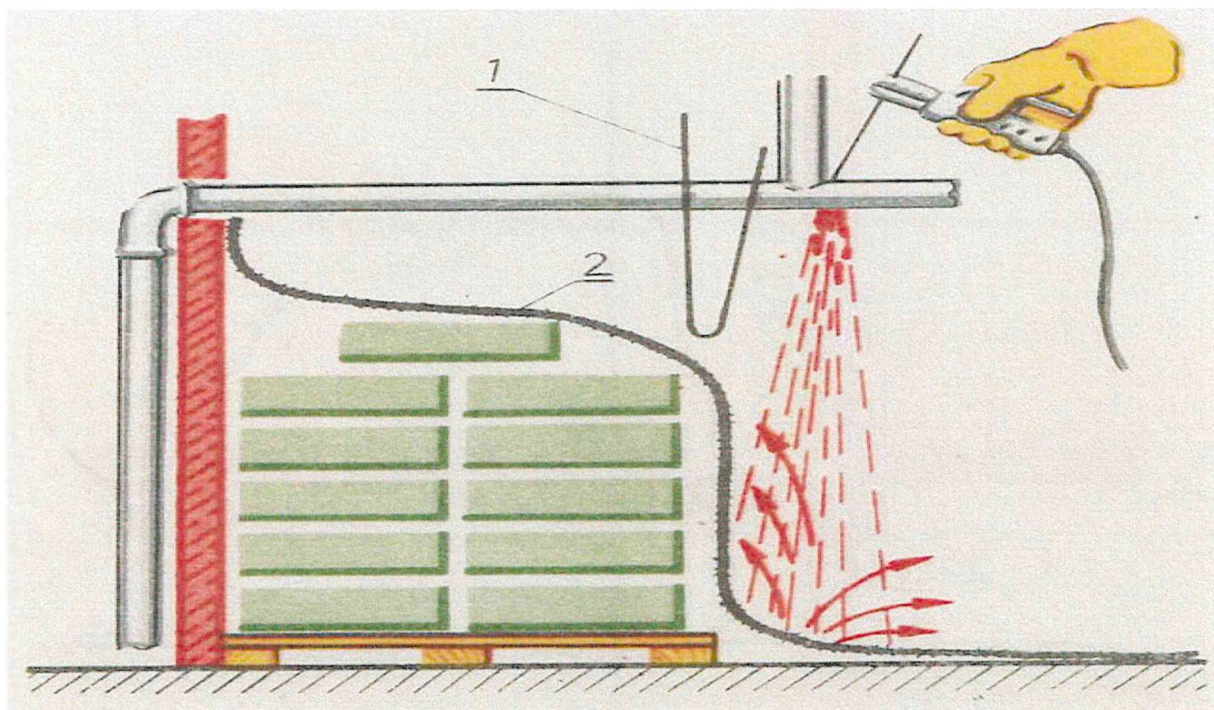
Prace niebezpieczne pożarowo, są to prace nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace

remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Podczas wykonywania prac należy przestrzegać następujących zasad:

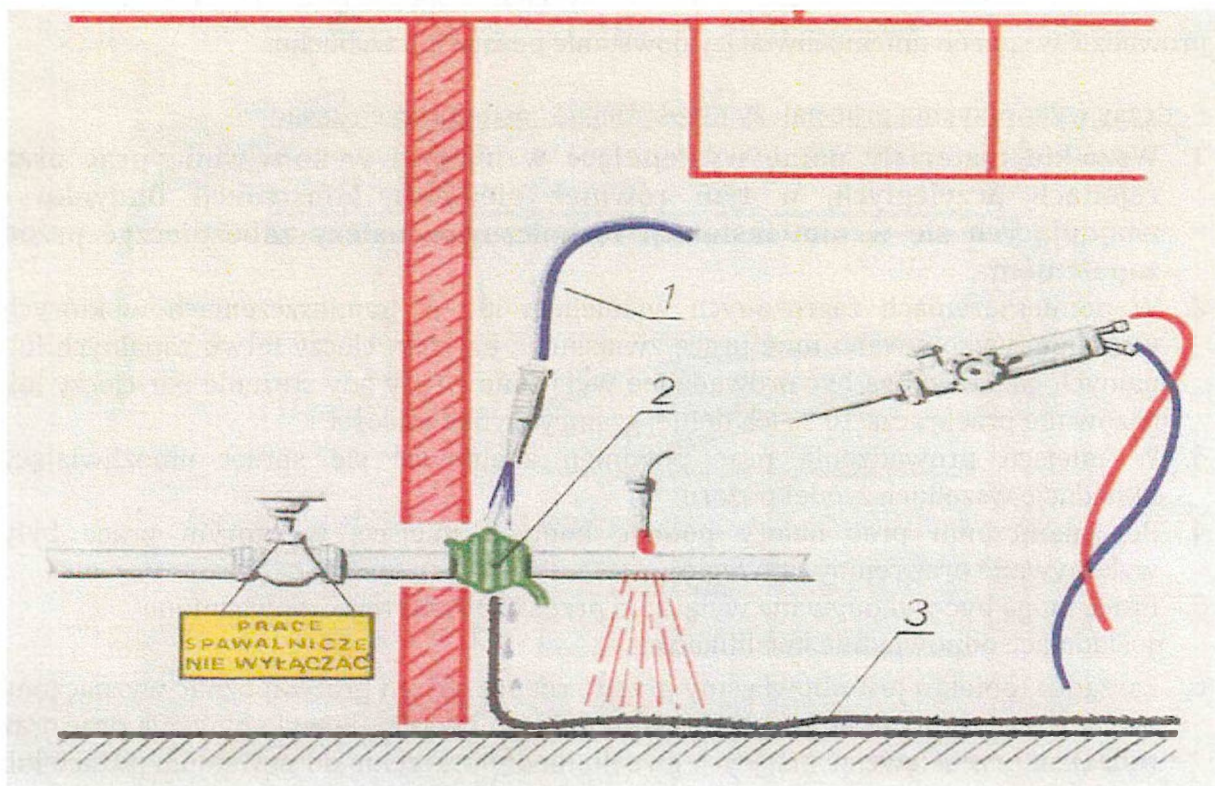
1. **Wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem.**
2. W pomieszczeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem cieczy łatwo zapalnych lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy gdy stężenie par cieczy lub gazów nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości.
3. W miejscu prowadzenia prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru.
4. Po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejony przyległe.
5. Prace mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione posiadające odpowiednie kwalifikacje.
6. Zarządca obiektu jest obowiązany przed rozpoczęciem prac zapoznać wyznaczone osoby z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
7. **Sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.**

Przykłady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych:

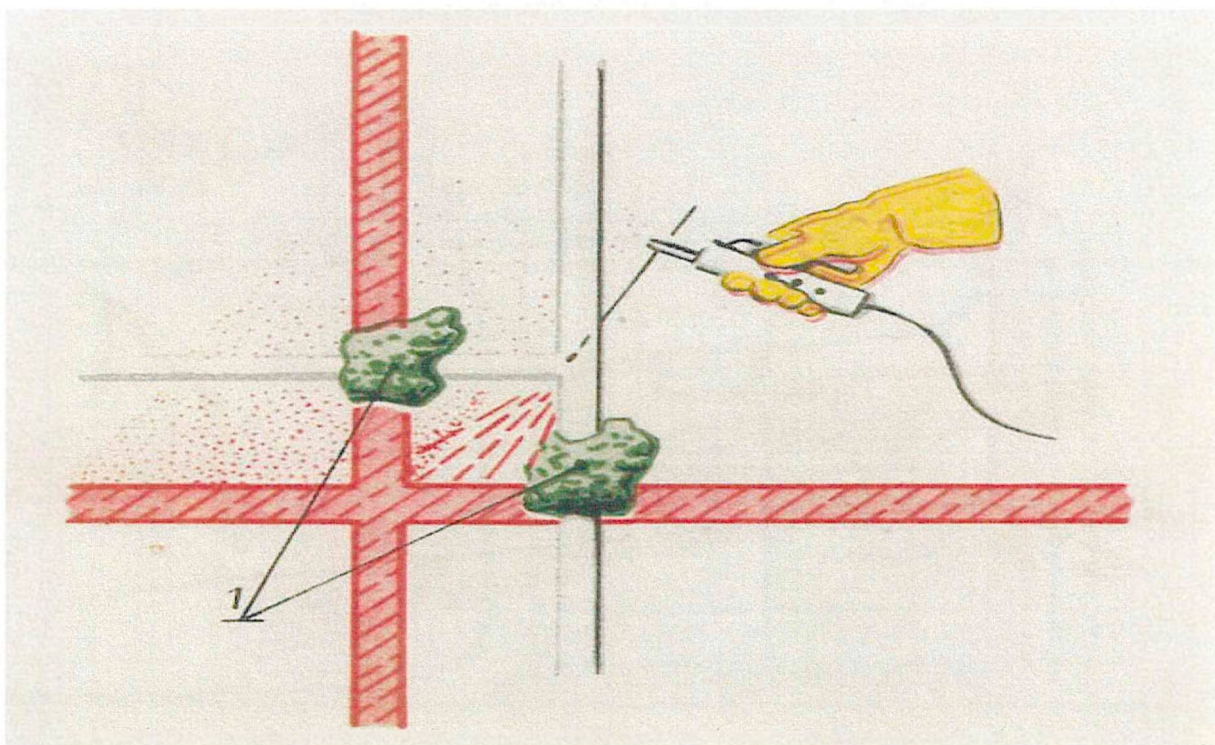
Rys.1

Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc gaśniczy

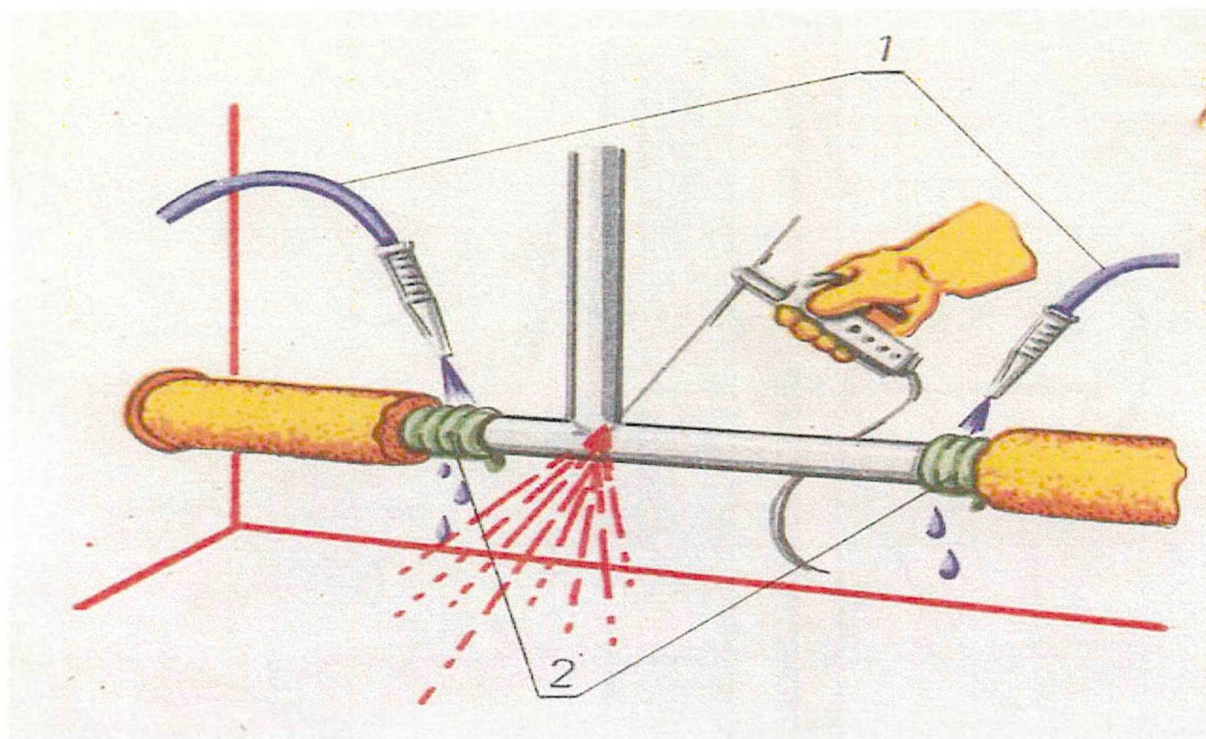
Rys. 2

Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1- przewód doprowadzający wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego, 3-koc gaśniczy

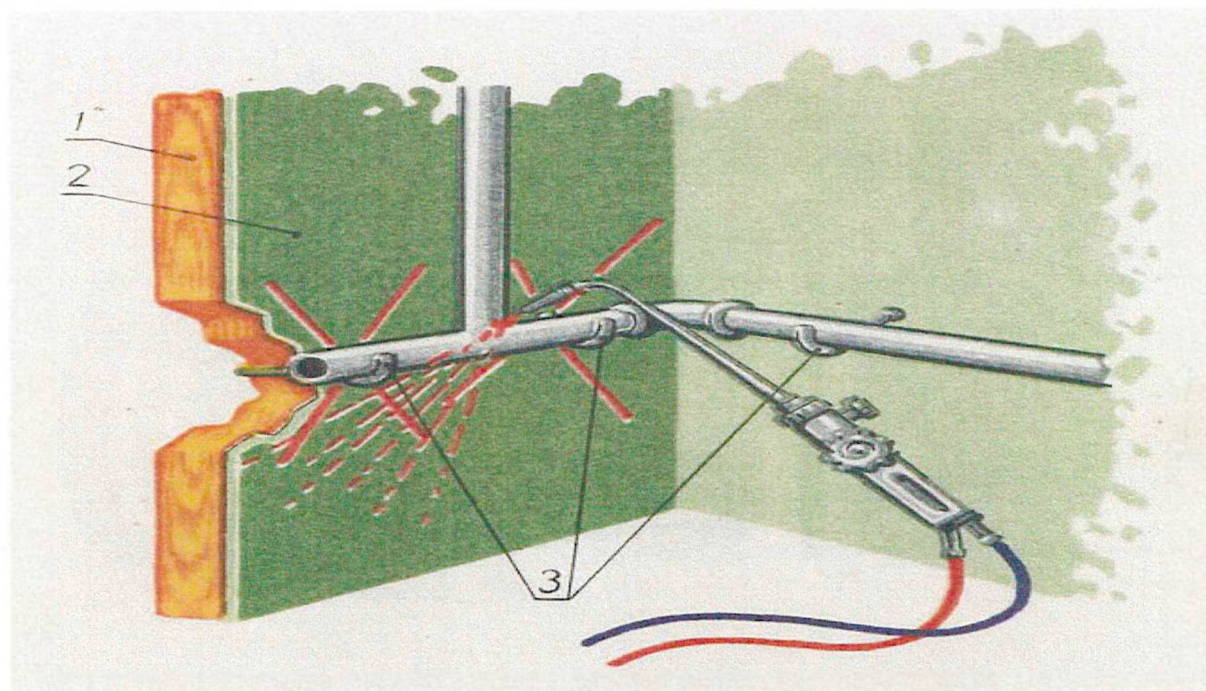
Rys.3

Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału - 1

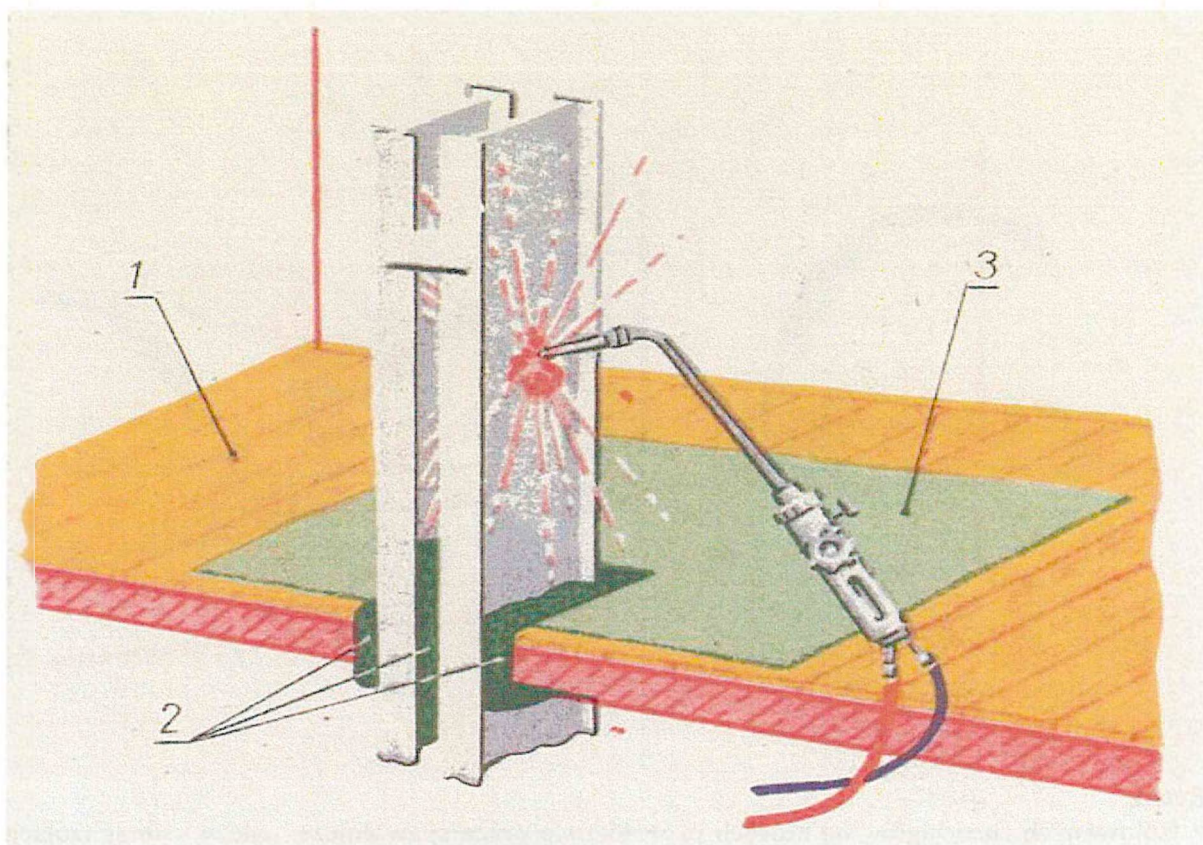
Rys. 4

Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego

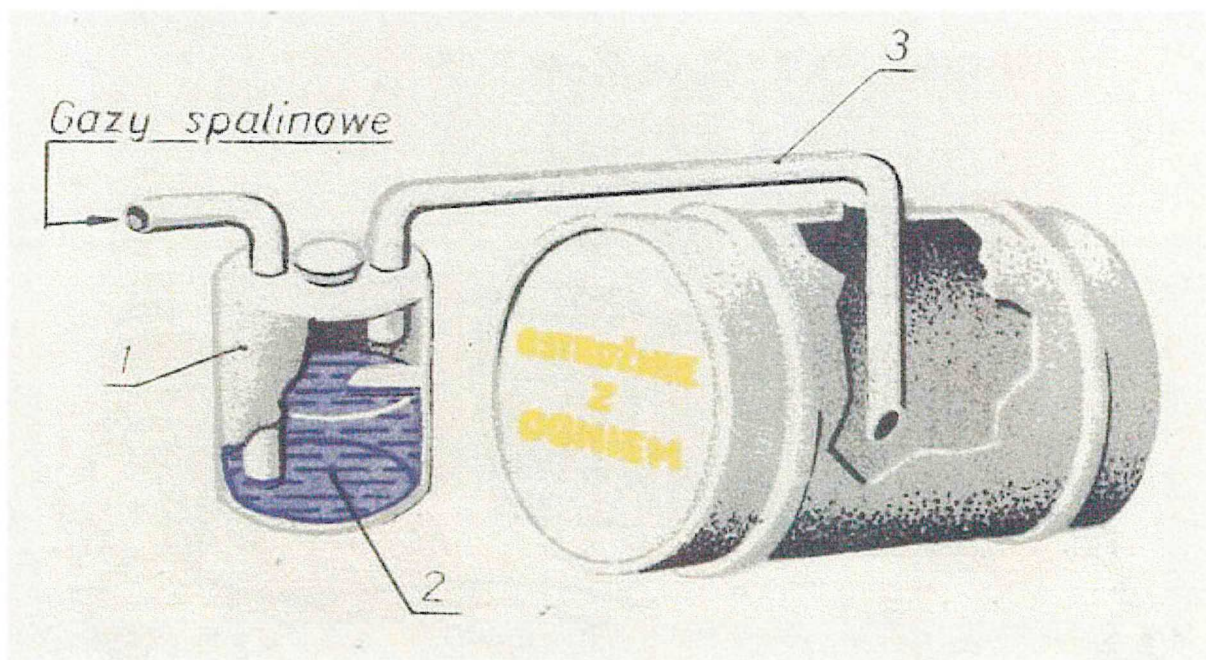

Rys. 5

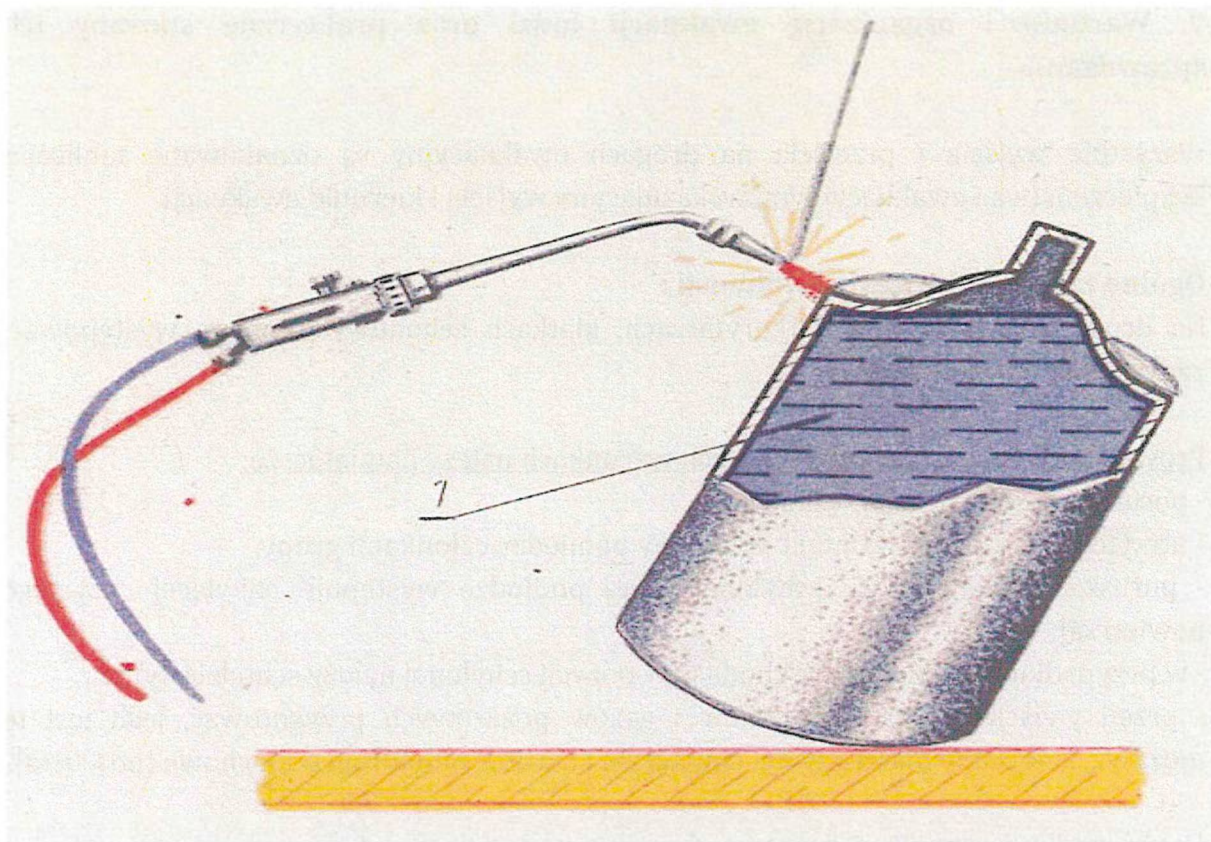
Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację

Rys. 6
Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-materiał niepalny (np. koc gaśniczy)

Rys. 7
Cięte lub spawane pojemniki, mogące zawierać gazy lub pary cieczy palnych, należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym, np. gazami spalinowymi z silnika samochodowego podawanymi przez łapaczkę iskier: 1-łapaczka iskier, 2-woda, 3-przewód doprowadzający gazy do wnętrza pojemnika

Rys. 8
Niewielkie pojemniki, mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych, zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą – 1

V. Warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania

Wszystkie wyjścia i przejścia na drogach ewakuacyjnych są oznakowane tablicami bezpieczeństwa i ewakuacyjnymi wskazującymi wyjścia i kierunki ewakuacji.

Ogólne zasady w procesie ewakuacji :

Na drogach ewakuacyjnych [korytarzach, klatkach schodowych] mogą występować: zadymienie i gazy pożarowe.

Prowadząc ewakuację w utrudnionych warunkach należy pamiętać, że:

- poruszać się należy przy ścianach,
- utrzymywać w grupie kontakt dotykowy pomiędzy członkami grupy,
- poruszać się w pozycji schylonej [przy podłodze występuje najwięcej czystego powietrza],
- w przypadku schodzenia po schodach w pozycji schylonej należy schodzić tyłem,
- przed wejściem w strefę dymów i gazów pożarowych przygotować, jeśli jest to możliwe, zmoczone materiały np. chusteczki i chronić nimi drogi oddechowe [nos, usta].

W przypadku wystąpienia dużego zadymienia na korytarzu i braku możliwości wyjścia z pomieszczenia należy uszczelnić drzwi i przez okno wzywać pomocy. W takim przypadku straż pożarna dokona ewakuacji przy użyciu drabin lub innego sprzętu ratowniczego.

SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI LUDZI

Właściciel lub zarządca budynku zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będącymi jej stałymi użytkownikami jest zobowiązany co najmniej raz na dwa lata dokonać praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji w budynku.

O terminie przeprowadzenia tych działań Właściciel lub zarządca obiektu jest zobowiązany powiadomić Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kole, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem. Państwowa Straż Pożarna może uczestniczyć w zaplanowanych ćwiczeniach.

Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji powinno polegać w szczególności na:

1. Przeprowadzeniu przez właściciela lub zarządcę praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji z budynku.
2. Wyznaczeniu osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji oraz na sporządzeniu stosownej dokumentacji – osobę taką powinien wyznaczyć Zarządca.

3. Sprawdzeniu warunków ewakuacji w budynku, tj. sprawdzeniu czy w praktyce budynek spełnia aktualnie obowiązujące wymagania techniczno-budowlane oraz porządkowe w zakresie ewakuacji, a w szczególności sprawdzenie czy:

- zapewniono możliwości ewakuacji z pomieszczeń, w których przebywają ludzie na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej,
- zamknięto drzwiami wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne,
- zapewniono aby drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z budynku otwierały się zgodnie z kierunkiem ewakuacji tj. na zewnątrz,
- zachowano długości przejść ewakuacyjnych tj. odległości od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może znajdować się człowiek, do wyjścia na drogę ewakuacyjną lub bezpośrednio do wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz budynku, tak aby nie przekraczały one w żadnym z przypadków wartości 30 +10 m w strefach pożarowych ZL,
- zapewniono, aby przejścia ewakuacyjne nie prowadziły łącznie przez więcej jak trzy pomieszczenia,
- zapewniono możliwości otwierania drzwi ewakuacyjnych zgodnie z kierunkiem ewakuacji – wymaganie dot. m.in. pomieszczeń, w których jednorazowo może przebywać ponad 50 osób,
- zachowano wymaganą szerokości przejść ewakuacyjnych w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, tj. nie mniejszych jak 0,9 m, lub co najmniej 0,8 m w przypadku przejścia służącego do ewakuacji do 3 osób,
- zapewniono wymaganą szerokości (w świetle) wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń oraz z budynku, nie mniejszej jak 0,9 m,
- zapewniono wymaganą szerokości (w świetle) drzwi na drogach ewakuacyjnych, nie mniejszej jak 0,9 m,
- zapewniono wymaganą wysokości (w świetle) wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń i z budynku, oraz drzwi na drogach ewakuacyjnych, nie mniejszej jak 2,0 m,
- zapewniono wymaganą szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych uwzględniającej parametr 0,6 m na każde 100 osób mogących przebywać na danej kondygnacji, jednak nie mniej jak 1,4 m, za wyjątkiem dróg, którymi będzie się ewakuować do 20 osób i które mogą posiadać szerokość co najmniej 1,2 m,
- zapewniono, aby skrzydła drzwi stanowiących wyjście na drogę ewakuacyjną nie zmniejszały wymaganej szerokości tej drogi po ich całkowitym otwarciu,
- zapewniono wymaganą wysokość dróg ewakuacyjnych nie mniejszej niż 2,2 m, oraz wysokość lokalnych obniżen na tej drodze (w tym drzwi) – 2 m, przy czym długość obniżonego odcinka nie może być większa niż 1,5 m,
- zapewniono wymaganą szerokość biegów (schodów) klatki schodowej co najmniej 1,2 m, zaś szerokości spoczników (podestów pomiędzy schodami) 1,5 m,
- zapewniono biegom i spocznikom klatki schodowej służącej celom ewakuacji klasy odporności ogniowej co najmniej R 60 oraz wykonania ich z materiałów niepalnych,
- zachowano dopuszczalną długość dojsć ewakuacyjnych tj. odległości od wyjść z pomieszczeń na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku, tak aby nie

przekraczały 30 m przy jednym dojściu ewakuacyjnym i 60m przy co najmniej dwóch dojściach ewakuacyjnych,

- nie umieszczono przedmiotów (np. mebli, elementów dekoracyjnych i reklamowych, itp.) na drogach ewakuacyjnych, w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości jak wyżej,
- nie umieszczono elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wymaganych wartości jak wyżej,
- stosowane są wyłącznie:
 - co najmniej trudno zapalne materiały i wyroby budowlane na drogach ewakuacyjnych,
 - niepalne lub nie zapalne oraz nie kapiące i nie odpadające pod wpływem ognia okładziny sufitowe lub sufity podwieszane na drogach ewakuacyjnych,

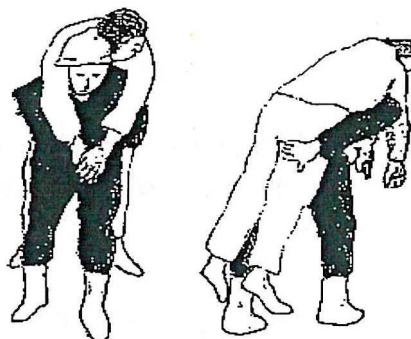
4. Jeżeli warunki ewakuacji jak wyżej zostały spełnione, to można przejść do etapu tworzenia założeń do praktycznego sprawdzenia organizacji ewakuacji. Jeżeli nie, to należy podjąć natychmiastowe usunięcie nieprawidłowości i braków, gdy to jest możliwe. Natomiast w przypadku gdy nie jest to możliwe, np. ze względu na konieczność dokonywania zmian konstrukcyjno-budowlanych należy uwzględnić te miejsca w opracowanych założeniach do praktycznego sprawdzenia ewakuacji, jako miejsca o szczególnym zagrożeniu i ująć je np. w planie dostosowania obiektu do wymagań ochrony przeciwpożarowej.

5. Przyjęciu i opracowaniu założeń do przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji ewakuacji ludzi z budynku, w tym:

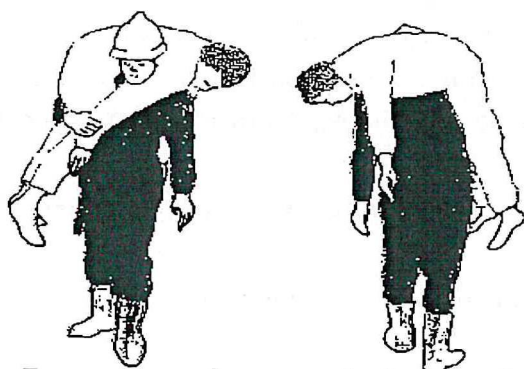
- ustaleniu rodzaju i miejsca zagrożenia, którego wynikiem będzie przeprowadzenie ewakuacji ludzi z obiektu (np. pożar w biurze na II kondygnacji)
- ustaleniu czasu oraz zakresu działań w trakcie ewakuacji dla osób funkcyjnych – kierujących działaniami ewakuacyjnymi np.:
 - godz. 10⁰⁰ zauważenie przez jednego z pracowników zadymienia w biurze na II kondygnacji,
 - natychmiastowe powiadomienie pracowników oraz Właściciela lub zarządcy budynku,
 - Właściciel lub zarządca zarządza ewakuację pracowników z całego obiektu, umówionym sygnałem ogłaszamy ewakuację budynku – w sposób stanowczy ale bez oznak zdenerwowania np. za pomocą kurierów (wyznaczonych pracowników), dzwonnka, urządzenia nagłaśniającego,
 - pracownicy natychmiast, sprawnie, bez zbędnej zwłoki opuszczają biura (nie muszą wyłączać urządzeń elektrycznych np. komputerów, mogą zabrać ubrania, torebki), przysmykają drzwi (nie muszą ich zamykać na klucz) i kierują się do uprzednio wyznaczonego i oznakowanego wg PN miejsca zbiórki do ewakuacji. Miejsce zbiórki powinno być znane wszystkim pracownikom.
 - osoby odpowiedzialne za ewakuację wskazują kierunek do wyjścia ewakuacyjnego dla pracowników i petentów,

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

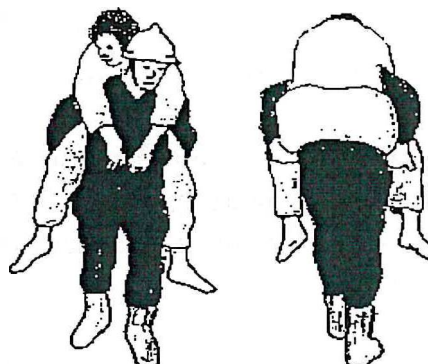
- w czasie prowadzonej ewakuacji osoba wyznaczona np. portier wyłącza prąd i gaz, ewentualnie kieruje przybyłe jednostki straży w pobliże budynku i miejsc szczególnie zagrożonych.
 - na miejscu zbiórki do ewakuacji wyznaczona osoba sprawdza stan zdrowia i obecność pracowników, o zaistniałych nieprawidłowościach melduje Właścicielowi lub zarządcy budynku,
 - pracownicy nie mogą sami opuścić miejsca zbiórki do ewakuacji i samodzielnie wrócić do budynku,
 - kierującym ewakuacją jest Właściciel lub zarządca budynku, który w razie potrzeby informuje przybyłego dowódcę straży o stanie ewakuacji, osobach zagrożonych lub poszkodowanych.
6. Sprawdzeniu organizacji ewakuacji, poprzez jej przeprowadzenie w praktyce, przy uwzględnieniu wszystkich jej elementów składowych, tj. sprawdzeniu:
- działania środków alarmowania oraz skuteczności przyjętych sposobów alarmowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia,
 - skuteczności sił i środków przewidzianych do przeprowadzenia ewakuacji,
 - prawidłowości przyjętego sposobu prowadzenia ewakuacji (prawidłowość podjętej decyzji o ewakuacji, umiejętność kierowania ewakuacją, realizacja przyjętych zasad ewakuacji),
 - przestrzegania przez ewakuujących i ewakuowanych określonych zasad prowadzenia ewakuacji,
 - prawidłowości rozmieszczenia oznakowania dróg ewakuacyjnych.
7. Sporządzeniu wniosków z praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji, które będą służyły jako:
- materiał szkoleniowy dla pracowników oraz osób funkcyjnych,
 - podstawa do ujmowania w planach modernizacji obiektu zaleceń związanych z poprawą warunków ewakuacji.
8. W celu urealnienia trudnych warunków ewakuacji, z jakimi użytkownicy budynku mogą się spotkać w praktyce, jako dodatkowy element można zastosować zadymienie pionowych i poziomych dróg ewakuacyjnych (ewakuacyjnych użyciem nietoksycznych świec dymnych).

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem "tłumokowym"

**Przenoszenie przez jedną osobę
chwytem "strażackim"**

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem "na barana"

Plan - konspekt ćwiczeń z ewakuacji obiektu lub jego części.

.....

dnia.....

PROTOKÓŁ

z ćwiczeń w zakresie praktycznego sprawdzenia organizacji
oraz warunków ewakuacji

Nazwa obiektu.....
adres.....
data ćwiczeń.....godz.
czas trwania ewakuacji
organizator.....

1. W akcji ewakuacyjnej uczestniczyło: osób, w tym:

- pracowników
- interesantów
-

2. Charakterystyka obiektu:

- a) ilość kondygnacji.....w tym podziemnych.....
- b) ilość wyjść ewakuacyjnych w obiekcie
- c) dostęp do obiektu umożliwiający wykorzystanie sprzętu straży pożarnej: dogodny / niedogodny
- d) czy obiekt spełnia wymagania techniczne ewakuacji w świetle obowiązujących przepisów : tak / nie
- e) czy opracowana jest instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla obiektu: tak / nie
 - jeśli tak, to czy w instrukcji ujęte zostały zasady ewakuacji: tak / nie
- g) w jaki sposób ogłaszany jest alarm pożarowy w obiekcie
.....
.....
.....
- h) czy personel był przeszkolony: tak/nie . Data ostatniego szkolenia
- i) liczba ewakuowanych z każdej kondygnacji.....

3. Przyjęte założenia do ewakuacji:

- a) miejscem zbiórki dla ewakuowanych osób
- b) kierujący akcją ewakuacyjną
- b) ewakuacja całości/części budynku,

- c) działania były zapowiedziane/niezapowiedziane
Pracownicy zostali poinformowani/nie zostali poinformowani o terminie przeprowadzenia próbnej ewakuacji.
- d) umiejętności zorganizowania personelu: pełna/częściowa/niedostateczna,
- c) wyznaczenie zadań pracownikom: pełne/częściowe/niedostateczne,
- d) zapewnienie przepływu informacji: pełne/częściowe/niedostateczne,
- e) ocena zachowania.....

4. Zachowanie personelu:

- a) znajomość zadań na wypadek ewakuacji: tak/nie
- b) wszyscy postępowali zgodnie z wyznaczonym zakresem działań: tak/nie
- c) utrzymanie z osobami ewakuowanymi kontaktu, zapewniającego zachowanie spokoju w grupie: skuteczne/mało skuteczne/nieskuteczne,
- d) podopieczni pod nadzorem opiekunów opuścili pomieszczenia i udali się na miejsce zbiórki dla ewakuowanych: tak/nie
- jeśli nie, to opisać sytuację
-
- e) umiejętność oceny sytuacji i wyboru najkorzystniejszego sposobu postępowania :
pełna/częściowa/niedostateczna,
- f) praktyczne wykonanie zadań związanych z ewakuacją :
pełne/częściowe/niedostateczne,
- g) otoczenie opieką ewakuowanych po wyprowadzeniu z obiektu :
pełne/częściowe/niedostateczne
- h) ocena zachowania personelu, sposobu wykonania powierzonych zadań
.....
.....
.....
.....
- i) na miejscu zbiórki sprawdzono stan osobowy ewakuowanych: tak/nie
- j) zabezpieczono podstawową dokumentację: tak/nie

5. Zachowanie ewakuowanych:

- a) czy pojawiły się osoby, u których stwierdzono oznaki paniki: tak/nie,
- b) czy zachowania te rozszerzyły się na innych: tak/nie,
- c) czy stosowano się do poleceń kierującego akcją: tak/nie
- d) czy znane były instrukcje na wypadek pożaru i ewakuacji: tak/nie,
- e) czy na drogach ewakuacyjnych zachowany był spokój: tak/nie,
- f) wybór dróg ewakuacyjnych w stworzonej sytuacji: właściwy/niewłaściwy,
- g) ocena zachowania ewakuowanych:
.....

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

.....
.....
.....

6) Współdziałanie z jednostkami PSP :

- a) Ćwiczenia ewakuacyjne przeprowadzono w obecności przedstawiciela:
- b) znajomość zasad alarmowania : dobra/zła,
- c) przyjęcie przybywających jednostek : poprawne/niewłaściwe
- d) przekazanie informacji dowódcy jednostek PSP : poprawne/niewłaściwe
- e) zastosowanie się do poleceń kierującego akcją: pełne/częściowe/niedostateczne,
- f) ocena współdziałania:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7) Wnioski i spostrzeżenia z przeprowadzonej ewakuacji:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Sporządzający:

.....

Uwaga : w odpowiedziach: tak / nie / pełne / częściowe / niedostateczne / dobra / zła / poprawne / niewłaściwe / niepotrzebne skreślić

VI. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji.

Zaznajamianie użytkowników obiektu z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego i przepisami.

Wśród wielu pracowników zakładów pracy panuje przekonanie, że wszystko co dotyczy ochrony przeciwpożarowej interesuje tylko straż pożarną i należy do jej obowiązków. Jest to pogląd *fałszywy*. Oczywiście straże pożarne są powołane po to, aby prowadzić działalność zapobiegawczą oraz zwalczać pożary i inne miejscowe zagrożenia, jednak to nie wystarcza.

Nieodzownym warunkiem skutecznego działania ochrony przeciwpożarowej w każdym zakładzie jest odpowiednie przeszkolenie pracowników. Podczas szkoleń pracownicy poznają zagrożenia jakie występować mogą lub występują w ich zakładzie oraz zapoznają się z zasadami ich likwidacji.

Urzędy, instytucje, organizacje, podmioty gospodarcze oraz osoby fizyczne zatrudniające pracowników obowiązane są zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi (art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r. J. T. Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz.1229 z późniejszymi zmianami)

Szkolenie przeciwpożarowe pracowników jest jednym z podstawowych elementów profilaktyki pożarniczej i powinno :

- zapoznać pracowników z wszystkimi podstawowymi elementami stanowiącymi o zagrożeniu pożarowym w miejscu pracy,
- uświadomić pracownikom przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- zapoznać pracowników z podstawowymi zakazami i nakazami w zakresie bezpieczeństwa pożarowego,
- ❑ **wdrożyć u pracowników umiejętności:**
 - alarmowania,
 - sposobów i zasad posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym,
 - postępowania na wypadek konieczności przeprowadzenia ewakuacji ludzi.

Szkolenie pracowników prowadzi specjalista lub funkcjonariusz pożarnictwa z co najmniej średnim wykształceniem w tym zakresie według następującej dokumentacji :

- program szkolenia
- dziennik lekcyjny
- oświadczenie pracownika o odbytym szkoleniu.

Oświadczenie o odbytym szkoleniu składa się w aktach osobowych pracownika.

Dla pracowników należy przeprowadzić następujące szkolenia:

Instruktaż ogólny i stanowiskowy przed rozpoczęciem pracy zawodowej, przeprowadzone przez komórkę BHP i PPOŻ. Ważne na okres do 12 miesięcy od daty zatrudnienia. Okresowe przewidziane dla wszystkich pracowników – raz na trzy lata

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

prowadzone przez specjalistę ds. BHP i PPOŻ. lub funkcjonariusza pożarnictwa. Ponadto zalecane jest prowadzenie raz do roku praktycznego szkolenia z zakresu ewakuacji ludzi oraz użycia podręcznego sprzętu gaśniczego.

Po przeprowadzeniu szkolenia z zakresu BHP i Ochrony Przeciwpożarowej należy posiadać w dokumentacji szkoleniowej kserokopie uprawnień osób prowadzących szkolenie w zakresie uprawnień do przeprowadzania szkoleń BHP (minimum zaświadczenie o odbytym szkoleniu specjalisty ds. BHP) i PPOŻ. (minimum dyplom ukończenia szkolenia specjalistów ds. Ochrony PPOŻ. lub dyplom średniej lub wyższej szkoły pożarniczej) oraz pedagogiczne (minimum na poziomie zaświadczenia o kursie pedagogicznym praktycznej nauki zawodu).

Obowiązek zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi wynika bezpośrednio z przepisu. W zależności od rotacji pracowników jak również dla zapewnienia aktualnej znajomości przepisów szkolenia należy okresowo ponawiać.

Zapoznanie pracownika na stanowisku pracy dokonuje przełożony w zakresie szkolenia wstępnego.

Zaznajomienia pracownika z przepisami przeciwpożarowymi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji może dokonać jedynie osoba posiadająca kwalifikacje określone w w/w rozporządzeniu.

Oprócz szkolenia przy przyjmowaniu do pracy zasadnym wydaje się jednak przeprowadzenie co pewien okres szkoleń przeciwpożarowych wszystkich pracowników. Czasookresy szkoleń określa wg potrzeb zarządca. Szkolenia te można połączyć np. ze szkoleniami w zakresie bhp.

Zakres zaznajomienia pracowników powinien obejmować:

- obowiązki zawarte w ustawie o ochronie przeciwpożarowej
- przyczyny i potencjalne możliwości powstania pożaru i sposoby zapobiegania możliwości powstania pożaru
- zasady i sposoby prowadzenia ewakuacji
- postępowanie w przypadku powstania pożaru
- zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego do gaszenia pożaru w zarodku.

Zapoznanie się pracownika z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego i przyjęcie jej do stosowania powinno być potwierdzone podpisem pracownika na oświadczeniu wg wzoru określonego w załączniku.

Celem szkolenia przeciwpożarowego jest wdrożenie u pracowników umiejętności:

- przestrzegania zasad profilaktyki przeciwpożarowej,
- obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- zachowania odpowiednich warunków ewakuacji np. nie zastawiania wyjść i przejść ewakuacyjnych,
- postępowania w przypadku powstania pożaru,
- postępowania na wypadek konieczności przeprowadzenia ewakuacji.

VII. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami.

1. Równolegle z zaalarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego oraz hydrantów wewnętrznych znajdujących się w budynku.
2. Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje Zarządca lub Zastępca, a w razie ich nieobecności jeden z pracowników. Każdy pracownik zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
3. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:
 - a) w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - b) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
 - c) usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.,
 - d) nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
 - e) otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy.
 - f) wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczać ilość wdychanych produktów spalania. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką.

W przypadku powstania pożaru lub otrzymania wiadomości o pożarze należy:

1. Ustalić dokładne miejsce powstania pożaru, określić drogi jego rozprzestrzeniania się i stopień zagrożenia dla sąsiednich pomieszczeń.
2. Natychmiast zaalarmować straż pożarną i powiadomić wszystkich pracowników.
3. Informacje o powstałym pożarze przekazać Zarządcy lub jego Zastępcy.
4. Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym, wspólnie z osobami znajdującymi się w sąsiedztwie pożaru.
5. Przeprowadzić ewakuację osób znajdujących się w strefie pożaru.
6. Do czasu przybycia straży pożarnej, kierowanie akcją obejmuje Zarządca lub Zastępca.

VIII. Plan obiektu, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności.

A. Powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku:

- Powierzchnia zabudowy - 622,58 m²
- Powierzchnia użytkowa - 1 103,40 m²
- Kubatura - 7 906,77 m³
- Ilość kondygnacji - 2
- Budynek posiada **trzy** wyjścia ewakuacyjne

B. Odległości od obiektów sąsiadujących - brak

C. Parametry pożarowe występujących substancji palnych - brak

D. Kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach:

Budynek zalicza się do kategorii zagrożenia **ZL III**. W obiekcie pracuje **80** osób. W jednym pomieszczeniu może znajdować się maksymalnie **40** osób.

Godziny otwarcia: **07.30 – 15.30**

E. Lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem:

- nie dotyczy

F. Podziału obiektu na strefy pożarowe:

- całości obiektu stanowi **jedną** strefę pożarową

G. Warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych:

- przedstawione na planach obiektu

H. Procedury postępowania na skutek zagrożenia m.in. pożarem w budynkach Starostwa Powiatowego w Kole:

CEL PROCEDURY

W sytuacji wystąpienia zagrożenia zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji z budynku A (ul. Sienkiewicza 21/23) i budynku B (ul. Sienkiewicza 27) Starostwa Powiatowego w Kole. Procedura dotyczy pracowników Starostwa Powiatowego, osób świadczących usługi na podstawie umów cywilnoprawnych oraz stażystów, praktykantów, petentów i osób postronnych.

I. PRZEDMIOT ORAZ ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY

Określa sposób postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialności osób realizujących niezbędne działania, począwszy od stwierdzenia symptomów wskazujących na konieczność podjęcia czynności związanych z ewakuacją osób z budynków Starostwa.

I. STRATEGIA EWAKUACJI

Ewakuacja jest to zespół zamierzonych, zorganizowanych czynności, które mają na celu wyniesienie bądź wyprowadzenie poza strefę zagrożoną ludzi, zwierząt lub mienia.

Akcję ewakuacji ludzi podejmuje się z chwilą, gdy zaistniałe zdarzenie (pożar, zagrożenie wybuchem katastrofa lub/ i awaria techniczna itd.) może stwarzać dla nich zagrożenie.

II. PODSTAWY URUCHOMIENIA PROCEDURY

1. Pożar (jeżeli nieskuteczna jest likwidacja pożaru podręcznymi środkami ochrony przeciwpożarowej).
2. Zamach terrorystyczny (np. otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego środka niebezpiecznego).
3. Zagrożenie NSCh – niebezpieczne substancje chemiczne (gdy czas dojścia skażonego obłoku powietrza jest większy niż 15 minut).
4. Katastrofy naturalne i awarie techniczne.
5. Zagrożenie katastrofą budowlaną.
6. Inne zagrożenie życia.

III. OBSZARY EWAKUACJI

1. Pomieszczenie.
2. Kondygnacja.

3. Budynek.
4. Kompleks budynków.

IV. SPOSÓB OGŁOSZENIA ALARMU

1. Alarmowanie o zagrożeniach w budynku A i B Starostwa Powiatowego w Kole odbywa się na podstawie systemu wspomagania rozgłaszania alarmów oparty na centrali SAP.
2. W każdym wypadku zagrożenia życia, wymagającego ewakuacji, uruchamiamy alarm, poprzez wduszenie ręcznego ostrzegacza pożarowego (przycisk ROP), który znajduje się na każdej kondygnacji (zgodnie z planami ewakuacyjnymi). DODATKOWO GŁOSOWO, TELEFONICZNIE INFORMUJEMY PRACOWNIKÓW O RODZAJU I MIEJSCU ZAGROŻENIA.
3. Sygnałem informującym o konieczności ewakuacji z budynku jest uruchomiony alarm oraz komunikat głosowy o treści:

„ALARM! NATYCHMIAST OPUŚCIĆ BUDYNEK!”

4. Osoba, która zauważyła pożar lub otrzymała informację o zagrożeniu od osób postronnych, wdusza przycisk ROP i natychmiast przekazuje powyższą informację do sekretariatu Starostwa, który na tej podstawie INFORMUJE OSOBY WYZNACZONE DS. EWAKUACJI O LOKALIZACJI I RODZAJU ZAGROŻENIA.
5. Pracownicy w budynkach Starostwa przystępują do ewakuacji wówczas, gdy zostanie włączony alarm. Sygnał alarmowy powinien zostać podtrzymany do momentu wyjścia wszystkich osób z budynku, a następnie odwołania ewakuacji przez Starostę lub dowódcę z PSP w Kole.
6. Alarm dźwiękowy rozpoczyna ewakuację budynku, a osoby wyznaczone ds. ewakuacji zarządzeniem Starosty, przystępują do przypisanych im zadań.
7. Ewakuację należy prowadzić w sposób zorganizowany kierując się ustaleniami procedury oraz aktualnie zaistniałą sytuacją (w zależności od rozmiaru, lokalizacji i rodzaju zagrożenia).

Świadek niebezpiecznego zdarzenia (odbiorca informacji) zobowiązany jest natychmiast powiadomić sekretariat Starostwa Powiatowego tel. 63 2617836.

IV. PRZYDZIAŁ OBOWIĄZKÓW I ORGANIZACJA DZIAŁANIA

1. SEKRETARIAT

- a. W godzinach pracy Urzędu – w sytuacji zaistnienia pożaru lub innego zagrożenia w budynku A lub B sekretariat przekazuje treść otrzymanego komunikatu o zagrożeniu:

- **Staroście Powiatu tel. 63 2617836 kom.661011391**
LUB JEGO ZASTĘPCY
- **Wicestaroście tel. 63 2617836 kom. 603066916**
- **Sekretarzowi tel. 63 2617838 kom. 607063222,**
- **osobom wyznaczonym ds. ewakuacji,**
- **następnie zgodnie z decyzją Starosty Powiatu, sekretariat powiadamia odpowiednie służby:**

a) Telefon ratunkowy 112,

b) Inne służby w zależności od potrzeb.

- w sytuacji zgłoszenia pożaru w budynku B sekretariat powiadamia w sposób w/w Starostę Powiatu lub osobę go zastępującą.

- b. W godzinach pracy urzędu – w sytuacji zaistnienia pożaru lub innego zagrożenia w budynku B, pracownik Urzędu (Starostwa Powiatowego lub PUP) przekazuje treść komunikatu o zagrożeniu do:

- sekretariatu w budynku A, który następnie powiadamia odpowiednie osoby, wydziały i służby (patrz punkt 1 a),
- w przypadku rozległego pożaru lub innego zagrożenia, pracownik Urzędu (Starostwa Powiatowego lub PUP) może sam podjąć decyzję o:
 - ewakuacji całego budynku poprzez wduszenie przycisku ROP,
 - powiadomieniu Straży Pożarnej lub innych służb,
 - rozpoczęciu gaszenia przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.

c. Osoba powiadamiająca Straż Pożarną podaje dyżurnemu przyjmującemu zgłoszenie:

- 1. swoje imię i nazwisko,**
- 2. dokładny adres obiektu, nr tel. kontaktowego, drogi dojazdu,**
- 3. miejsce wystąpienia zagrożenia (jeśli to ustalone – co się pali),**
- 4. czy jest zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego,**
- 5. następnie czeka na potwierdzenie zgłoszenia.**

2. ROZPOCZĘCIE EWAKUACJI

1. W godzinach pracy Urzędu - po usłyszeniu sygnału dźwiękowego - alarmu, pracownicy wyznaczeni do działań ewakuacyjnych mają za zadanie:
 - a) jak najszybciej zlokalizować zagrożenie oraz sprawdzić czy alarm nie jest fałszywy,
 - b) w sytuacji wystąpienia fałszywego alarmu, jak najszybciej wyłączyć alarm, celem wstrzymania ewakuacji, powiadomić o tym fakcie pracownika sekretariatu, który przekazuje tę informację osobom wyznaczonym ds. ewakuacji,
 - c) w sytuacji wystąpienia, faktycznego zagrożenia i jego potwierdzenia należy:
 - poinformować o pożarze sekretariat, pracowników, inne instytucje,
 - otworzyć drzwi wewnętrzne wejściowe i je zablokować,
 - przywołać windę na parter i ją zablokować (budynek A),
 - otworzyć wszystkie drzwi ewakuacyjne,
 - wyłączyć prąd głównym wyłącznikiem prądu,
2. Po godzinach pracy Urzędu – pracownik ochrony może samodzielnie uruchomić alarm, gdy sytuacja będzie tego wymagała lub po usłyszeniu sygnału dźwiękowego alarmu, pracownik ochrony ma za zadanie:
 - a) jak najszybciej zlokalizować zagrożenie oraz sprawdzić czy alarm nie jest fałszywy,
 - b) w sytuacji wystąpienia fałszywego alarmu, pracownik ochrony ma za zadanie jak najszybciej wyłączyć alarm, celem wstrzymania ewakuacji,
 - c) w sytuacji wystąpienia, faktycznego zagrożenia i jego potwierdzenia przez pracownika ochrony, pracownik ten ma za zadanie:
 - w pierwszej kolejności powiadomić osoby znajdujące się w budynku (w zależności od lokalizacji zagrożenia-budynek A lub B),
 - powiadomić specjalistyczne służby ratownicze – stosownie do zagrożenia,
 - powiadomić Starostę Powiatu,
 - przywołać windę na parter i ją zablokować (budynek A),
 - otworzyć drzwi wewnętrzne wejściowe i je zablokować,
 - wstrzymać wejście osób postronnych na teren urzędu,
 - otworzyć wszystkie drzwi ewakuacyjne,
 - wyłączyć prąd głównym wyłącznikiem prądu.

3. STAROSTA POWIATU

1. Podejmuje decyzję o zakresie ewakuacji (pełnej lub częściowej).
2. Wyznacza osobę do kierowania ewakuacją.
3. Nadzoruje przestrzeganie ustaleń zawartych w niniejszej procedurze.
4. Nakazuje powiadomienie specjalistycznych służb ratowniczych.
5. Nakazuje uruchomienie elementów zabezpieczenia procesu ewakuacji w szczególności: transport, załadunek i ochrona dokumentacji Urzędu, zabezpieczenia instalacji wodnej, elektrycznej, otwarcie wyjść ewakuacyjnych.
6. Wprowadza zakaz wejścia i wjazdu na teren Urzędu osób postronnych.
7. Organizuje akcję ratowniczą wraz z osobą wyznaczoną do kierowania ewakuacją.

8. Zarządza ewakuację samochodów.
9. Współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi (PSP, Policją, pogotowiem ratunkowym).

JEŻELI STAROSTA POWIATU JEST NIEOBECNY JEGO OBOWIĄZKI PRZEJMUJE WICESTAROSTA LUB SEKRETARZ.

4. NACZELNICY I OSOBY NA SAMODZIELNYCH STANOWISKACH

- I. W każdym z przypadków wymagających ewakuacji należy przerwać pracę i jak najszybciej opuścić pomieszczenia pracy oraz postępować zgodnie z zaleceniami osób wyznaczonych ds. ewakuacji oraz ewakuować drogami ewakuacyjnymi zgodnie z planami ewakuacyjnymi określonymi w opracowanej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynków A i B Starostwa Powiatowego.
 1. W przypadku zagrożenia lub wystąpienia skażenia chemicznego (NSCh) w zależności od zaistniałej sytuacji należy postępować zgodnie z zaleceniami (pozostać na miejscu lub się ewakuować).
 2. Naczelnicy wydziałów bądź osoby je zastępujące, pracownicy na samodzielnych stanowiskach oraz osoby wyznaczone ds. ewakuacji w instytucjach mających siedziby w budynkach Starostwa Powiatowego, jak również osoby świadczące usługi na podstawie umów cywilnoprawnych, odpowiadają za:
 - ewakuację pracowników im podległych oraz interesantów, jak również za zabezpieczenie dokumentów, pieczęci i mienia,
 - zgłoszenie na miejscu zbiórki dla osób ewakuowanych swojej obecności i obecności podległych im pracowników oraz interesantów osobie wyznaczonej (w budynku A – pracownik sekretariatu Starostwa Powiatowego, w budynku B - Naczelnik Wydziału KRD w porozumieniu z kierownikiem OPF, w Powiatowym Urzędzie Pracy – Dyrektor),
 - poinformowanie osoby wyznaczonej (w budynku A – pracownik sekretariatu Starostwa Powiatowego, w budynku B - Naczelnik Wydziału KRD, w Powiatowym Urzędzie Pracy – Dyrektor) o stanie zdrowia pracowników oraz interesantów ewakuowanych z podległych im wydziałów i jednostek.
 - Uzyskane Informacje o ilości i stanie zdrowia osób ewakuowanych, osoby wyznaczone przekazują dowódcy z PSP.

5. ZADANIA OSÓB WYZNACZONYCH DS. EWAKUACJI

Po ogłoszeniu alarmu ewakuacyjnego bądź otrzymaniu informacji o podjęciu decyzji o ewakuacji należy:

1. Założyć kamizelkę odblaskową i przeprowadzić szybką i bezpieczną ewakuację, zgodnie z przydzielonymi wewnątrznie zadaniami;
2. Prowadzić czynności ewakuacyjne sprawnie, bez chaosu, w pierwszej kolejności należy ewakuować ludzi z pomieszczeń zagrożonych i z pomieszczeń bezpośrednio przyległych do nich na miejsce zbiórki lub w inne bezpieczne miejsce;
3. Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w danym rejonie o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzania ewakuacji – do powiadomienia należy wykorzystać wszelkie możliwe środki łączności;
4. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić Kierownika obiektu. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia (np. pożaru) i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować za pomocą urządzeń ratowniczych będących w posiadaniu jednostek straży pożarnej;
5. Podczas ewakuacji grupy osób nie dopuścić do jej rozdzielenia, dlatego też należy utrzymywać stały kontakt z grupą oraz zapewniać odpowiednią asekurację z tyłu i z przodu grupy;
6. Jeżeli zachodzi taka konieczność, to należy otworzyć drzwi ewakuacyjne i zlecić wyłączenie prądu w całym obiekcie;
7. Podjąć próbę ugaszenia pożaru przy pomocy podręcznych środków gaśniczych, jeżeli nie będzie to zagrażało życiu i zdrowiu;
8. Po opuszczeniu pomieszczeń przez użytkowników, sprawdzić wszystkie pomieszczenia, w tym sanitariaty, pomieszczenia socjalne i gospodarcze, tak aby całkowicie upewnić się, że wszyscy pracownicy i petenci opuścili ewakuowany obszar;
9. Po sprawdzeniu pomieszczenia zamknąć drzwi, a jeżeli klucz znajduje się w zamku, przekręcić go i pozostawić w zamku, w celu ułatwienia dostępu służbom ratowniczym;
10. W przypadku jakiegokolwiek niesubordynacji (np. przemieszczanie się „pod prąd”, próby powrotu do opuszczonych już pomieszczeń) stanowczo i zdecydowanie reagować – należy całkowicie egzekwować zdyscyplinowanie i posłuszeństwo wśród osób ewakuowanych;
11. Nadzorowany przez siebie obszar opuścić jako ostatni, udać się w miejsce zbiórki do ewakuacji, złożyć kierującemu akcją zwięzły meldunek o opuszczeniu pomieszczeń przez wszystkie osoby;
12. W razie konieczności po zakończonej ewakuacji należy sprawdzić wszystkie pomieszczenia, czy nie pozostały żadne osoby, które mogły zasłabnąć bądź nie podporządkowały się wydawanym poleceniom;

13. W momencie przybycia jednostki straży pożarnej podporządkować się dowódcy, w razie potrzeby udzielić niezbędnych informacji;
14. W sytuacji wyznaczenia osoby do kierowania ewakuacją przez Starostę Powiatu, wykonywać jej polecenia, zarówno w trakcie ewakuacji, jak po jej zakończeniu na miejscu zbiórki dla osób ewakuowanych;
15. Współpracować ze sobą oraz z osobami, które zostały wyznaczone do ewakuacji w instytucjach mających swoje siedziby w budynkach Starostwa Powiatowego w Kole.

5. ZADANIA OSOBY DS. KIEROWANIA EWAKUACJĄ

- I. Kierujący ewakuacją – w związku z zaistniałym zagrożeniem akcją ewakuacyjną na terenie obiektu kieruje kierownik obiektu lub inna osoba upoważniona;
 - Kierownik obiektu (osoba upoważniona) po otrzymaniu informacji o zaistniałym zdarzeniu oraz zapoznaniu się z aktualną sytuacją dokonuje oceny stanu zagrożenia personelu oraz innych osób aktualnie przebywających na terenie obiektu oraz podejmuje decyzję o rozpoczęciu ewakuacji ludzi z zagrożonego budynku i kieruje ewakuacją;
 - Współpracować ze Starostą Powiatu oraz dowódcą PSP lub innej służby.
 - Koordynować przebieg całej ewakuacji, poprzez współpracowanie z osobami wyznaczonymi ds. ewakuacji oraz rozdzielanie im zadań wynikających z bieżących potrzeb.

V. OGÓLNE ZASADY EWAKUACJI OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W BUDYNKACH STAROSTWA POWIATOWEGO

1. Po ogłoszeniu alarmu, zarówno podczas ćwiczeń, jak i w czasie realnego zagrożenia, nie zwlekać tylko zakończyć bezzwłocznie wykonywane czynności (prace) i rozpocząć opuszczanie zagrożonego obiektu;
2. Szybko i sprawnie opuścić miejsce pracy zabierając ze sobą rzeczy osobiste, najważniejsze dokumenty, nie utrudniające ewakuacji (w miarę możliwości pozamykać okna, wyłączyć i zabezpieczyć wszystkie urządzenia elektryczne);
3. Pracownicy wyznaczeni do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej zobowiązani są do zabrania przenośnych apteczek pierwszej pomocy na miejsce zbiórki dla osób ewakuowanych oraz inne urządzenia ratujące życie np. defibrylator;
4. Ścisłe stosować się do przekazywanych zaleceń osób wyznaczonych ds. ewakuacji, Naczelników oraz osoby kierującej ewakuacją.
5. W miarę możliwości pozamykać okna (tylko w sytuacji zagrożenia pożarem).
6. Zabezpieczyć dane informatyczne przed dostępem osób niepowołanych.
7. Podczas ewakuacji należy w miarę możliwości poruszać się po prawej stronie korytarzy i schodów;

8. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy, a w ekstremalnych przypadkach poruszać się czołgając. Podczas ruchu w przestrzeni mocno zadymionej należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu;
9. Nie blokować przejść i wyjść ewakuacyjnych, nie zatrzymywać i nie wracać by zabrać rzeczy osobiste;
10. Po opuszczeniu pomieszczeń drzwi powinny pozostać w pozycji „ZAMKNIĘTE” – nie na klucz. Dotyczy to każdych drzwi na drodze ewakuacyjnej, na korytarzach;
11. Najkrótszą drogą ewakuacyjną udać się w kierunku wyjścia na zewnątrz budynku, dalej kierować się do najbliższego miejsca zbiórki do ewakuacji – poinformować przełożonego lub inną wyznaczoną osobę o swej obecności na miejscu zbiórki, który to informuje pracownika sekretariatu – w przypadku nieobecności Kierownika obiektu lub dowódcę przybyłej jednostki;
12. Po zakończeniu ewakuacji tj. opuszczeniu budynku (zagrożonej strefy), kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych bądź osoby je zastępujące, zobowiązani są do sprawdzenia na miejscu zbiórki, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia włącznie z petentami. Przekazać powyższą informację pracownikowi sekretariatu oraz Kierownikowi obiektu;

Miejsce zbiórki do ewakuacji

13. Wyznaczone osoby udzielania pierwszej pomocy, winny przystąpić do wykonywania przypisanych im zadań i zabrać apteczkę oraz defibrylator na miejsce zbiórki;
14. W przypadku podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt Kierownikowi obiektu i jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji oraz podjąć próbę ponownego przeszukania obiektu;
15. W momencie przybycia jednostki straży pożarnej podporządkować się poleceniom dowódcy, w razie potrzeby udzielić niezbędnych informacji;
16. Pozostać na miejscu zbiórki do czasu odwołania ewakuacji lub jej zakończenia wydanej przez Kierownika obiektu - Starostę Powiatu lub dowódcę Straży Pożarnej lub innej Służby.

V. DROGI EWAKUACYJNE/KIERUNKI EWAKUACJI

Ewakuacja osób znajdujących się w Starostwie Powiatowym w Kole powinna odbywać się zgodnie z planami ewakuacyjnymi wywieszonymi na każdej kondygnacji oraz zaleceniami osób wyznaczonych ds. ewakuacji.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Starosta Powiatu wyznacza pracowników ds. ewakuacji oraz osobę kierującą ewakuacją.
2. Osobami odpowiedzialnymi za zabezpieczenie dokumentów, pieczęci i ważnego mienia są Naczelnicy wydziałów oraz osoby na samodzielnych stanowiskach.
3. W Starostwie Powiatowym w Kole osobami wyznaczonymi do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów, są pracownicy wyznaczeni Zarządzeniem Starosty Kolskiego.

VI. EWAKUACJA MIENIA

Ewakuację mienia przeprowadza się przede wszystkim wtedy, gdy nie stwarza to zagrożenia dla życia i zdrowia dla osób prowadzących ewakuację. Ewakuacja mienia może nastąpić jedynie za zgodą Dowódcy Straży Pożarnej lub innej Służby.

Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi.

SPOŚRÓD OSÓB WYMIENIONYCH DS. EWAKUACJI W ZARZĄDZENIU, OSOBĘ ODPOWIEDZIALNĄ ZA KIEROWANIE EWAKUACJĄ WYZNACZA STAROSTA POWIATU LUB JEGO ZASTĘPCA

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

IX. Karta aktualizacji instrukcji

Lp.	Treść aktualizacji instrukcji	Data	Podpis osoby dokonującej aktualizacji
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

Podstawowe zasady gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic

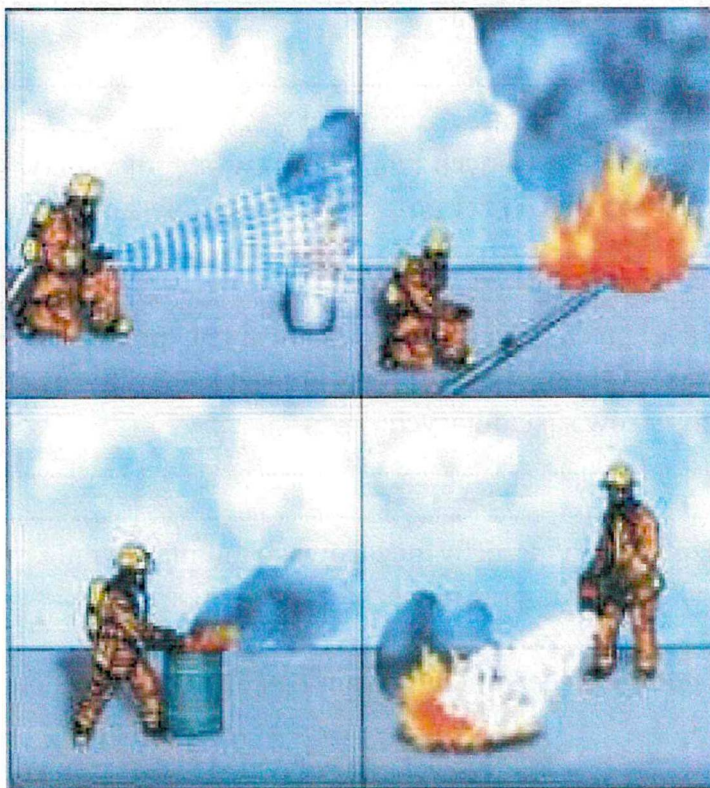
VI. Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy). VII. Uruchomić gaśnicę (zgodnie z instrukcją) i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia. 1. W przypadku płonących poziomych powierzchni kierować strumień gaśniczy na powierzchnię płonąca zaczynając od najbliższego brzegu, strumień kierować prawie równoległe do powierzchni płonącej. 2. Płonące spadające z góry na dół krople lub ciekąca ciecz palną gasić kierując strumień gaśniczy od góry do dołu. 3. Powierzchnie pionowe gasić od dołu do góry. III. W przypadku konieczności gaszenia pożaru większą liczbą gaśnic, należy zastosować je jednocześnie. IX. Po ugaszeniu dopilnować, aby nie doszło do wtórnego zapłonu. X. Gaśnice po ich użyciu skierować do warsztatu.	<table><tr><th>DOBRE</th><th>ŹLE</th></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	DOBRE	ŹLE																
DOBRE	ŹLE																		

Podstawowe zasady gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic

- **Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy).** Środek gaśniczy skierować do źródła ognia zgodnie z kierunkiem wiatru. Gaszący nie powinien narażać się na działanie dymu i promieniowania cieplnego.
- **Pożary powierzchniowe gasić zaczynając od przodu „zawijając”** Bezsensowne jest kierowanie strumienia środka gaśniczego do środka pożaru, bo powoduje to jego rozszerzanie.
- **Pożary kropli i cieczy spadających gasić od góry do dołu!** Płonące ciecze spadają na podłoże i powodują drugi pożar. Zanim nie ugasi się kropli spadających nie można ugasić pożaru na podłożu.

- **Požary ścian gasić od dołu do góry.** Wznoszące się pionowo do góry ciepło powoduje rozprzestrzenianie się palenia materiału. Ograniczenie rozwoju pożaru do góry może być ograniczone po uprzednim ugaszeniu źródła pożaru.
- **Wystarczającą liczbę gaśnic do ugaszenia pożaru używać jednocześnie, nie pojedynczo!** Wcześniej, szybko zgromadzić potrzebną ilość środków gaśniczych w pobliżu źródła ognia. Ważne jest to wtedy, gdy wiemy, iż jedna gaśnica nie wystarczy.
- **Uważać na wtórny zapłon.** Palne pary mogą się ponownie zapalić w przypadku zetknięcia się z nagrzanymi przedmiotami. Należy, dlatego pozostać w gotowości przy powierzchni, która była objęta pożarem. Nie na niej, ale obok.
- **Po użyciu gaśnicy nie wieszać na dotychczasowym stanowisku, lecz oddać do napełnienia środkiem gaśniczym.** Gaśnice nie mogą być używane wielokrotnie lub dowolną ilość razy. Nawet wtedy, gdy raz niewielką ilość środka gaśniczego zużyto, musi się gaśnicę skierować do warsztatu.

Chłodzenie

Usunięcie
materiału
palnego

Odcięcie
dopływu tlenu

Działanie
antykatalityczne

Metody gaszenia pożarów

W jaki sposób można przerwać proces palenia (ugasić pożar) ?

- ◆ Chłodzenie
- ◆ Usunięcie materiału palnego
- ◆ Odcięcie dopływu tlenu
- ◆ Działanie antykatalityczne

Załącznik nr 2

P R O T O K Ó Ł nr
ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC
POŻAROWO – NIEBEZPIECZNYCH

1. Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonywanie prac:

.....
.....

2. Technologia prac przewidzianych do realizacji:

.....
.....

3. Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu (miejscu) prac:

.....
.....

4. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac pożarowo - niebezpiecznych:

.....
.....

5. Rodzaj wykonywanych prac przez inne firmy w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczeń obszarów sąsiadujących:

.....
.....

6. Sposób zabezpieczenia przeciw pożarowego pomieszczenia, stanowiska urządzenia itp. Na okres wykonywania prac niebezpiecznych - pożarowo:

.....
.....

7. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac pożarowo – niebezpiecznych:

.....
.....

8. Środki i sposób alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:

.....
.....

9. Osoba(y) odpowiedzialne za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:

.....
.....

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

10.Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:

.....
.....

11.Osoba(y) zobowiązana(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:

.....
.....

PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI (IMIĘ I NAZWISKO, STANOWISKO):

1.....

2.....

3.....

4.....

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

załącznik nr 3

....., dnia

ZEZWOLENIE NR.....
NA PRZEPROWADZENIE PRAC POŻAROWO - NIEBEZPIECZNYCH

1. Miejsce pracy.....
(kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)

2. Rodzaj pracy.....

3. Czas pracy; dnia..... od godziny..... do godziny.....

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy
.....
.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):
.....
.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) przeciwpożarowe.....
.....

b) bhp.....
.....

c) inne.....
.....

7. Sposób wykonywania pracy
.....
.....

8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac
pożarowo - niebezpiecznych

Nazwisko i imię..... Wykonano.

Podpis.....

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia :

Nazwisko i imię.....Wykonano.

Podpis.....

c) dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów w zakresie występowania
niebezpiecznych stężeń:

Nazwisko i imię.....Wykonano.

Podpis.....

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko i imię.....Przyjąłem do wykonania.

Podpis.....

Uwaga: niepotrzebne skreślić.

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac w dniu(ach).....od godziny.....do
godziny.....

(Zezwolenie jest ważne tylko po założeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt.8).

.....

wnioskujący

.....

Przewodniczący Komisji

10. Prace zakończono w dniuo godzinie.....

Wykonawca.....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań
mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót

Skonsultował

.....

podpis

.....

podpis

*Uwag: odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do
akt.*

Załącznik nr 4

XI.

**XII. Czasookresy pomiarów instalacji elektrycznej i odgromowej
oraz czasookresy czyszczenia przewodów spalinowych i dymowych oraz
wentylacyjnych.**

a. Instalacja elektryczna

Rodzaj obiektu	Okresy dokonywania pomiarów		
	Skuteczność ochrony przeciwporażeniowej	Rezystancja izolacji instalacji	Skuteczność zerowania
1. O wyziewach żrących	Nie rzadziej niż co 1rok	Nie rzadziej niż co 1rok	Nie rzadziej niż co 1rok
2. Zagrożone wybuchem	Nie rzadziej niż co 1rok	Nie rzadziej niż co 1rok	Nie rzadziej niż co 1rok
3. Otwarta przestrzeń	Nie rzadziej niż co 1rok	Nie rzadziej niż co 5 lat	Nie rzadziej niż co 1rok
4. Bardzo wilgotne o wilg. ok.100% i wilg. przejściowo 75% do 100%	Nie rzadziej niż co 1rok	Nie rzadziej niż co 5 lat	Nie rzadziej niż co 1rok
5. Gorące o temp. powietrza >35°C	Nie rzadziej niż co 1rok	Nie rzadziej niż co 5 lat	Nie rzadziej niż co 1rok
6. Zagrożone pożarem	Nie rzadziej niż co 5 lat	Nie rzadziej niż co 1rok	Nie rzadziej niż co 5 lat
7. Zagrożenia ludzi (ZL I; ZL II; ZL III)	Nie rzadziej niż co 5 lat	Nie rzadziej niż co 1rok	Nie rzadziej niż co 5 lat
8. Zapyłone	Nie rzadziej niż co 5 lat	Nie rzadziej niż co 5 lat	Nie rzadziej niż co 5 lat
9. Pozostałe nie wymienione	Nie rzadziej niż co 5 lat	Nie rzadziej niż co 5 lat	Nie rzadziej niż co 5 lat

Pomiary skuteczność ochrony przeciwporażeniowej wykonuje się, jeśli nie wykonujemy pomiarów skuteczność zerowania lub odwrotnie.

b. Pomiary instalacji odgromowej

Rodzaj obiektu	2. <u>Okresy dokonywania pomiarów</u>
1. Zagrożone wybuchem	Nie rzadziej niż co 1 rok oraz każdorazowo po dokonanych naprawach lub przebudowie instalacji odgromowej.

2. Pozostałe	Nie rzadziej niż co 5 lat oraz każdorazowo po dokonanych naprawach lub przebudowie instalacji odgromowej.
--------------	---

3. Czyszczenie przewodów spalinowych i dymowych oraz wentylacyjnych

XIII. Czyszczenie przewodów dymowych i spalinowych:

- od palenisk opalanych paliwem stałym – 4 razy w roku
- od palenisk opalanych paliwem płynnym lub gazowym – 2 razy w roku
- Od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych – raz w miesiącu jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej

Czyszczenie przewodów wentylacyjnych:

- ♦ Czyszczenie przewodów wentylacyjnych należy przeprowadzać przynajmniej raz w roku jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

Załącznik 5

Potwierdzenie zapoznania się z instrukcją

Lp.	Nazwisko i Imię	Stanowisko pracy	Data	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

39.				
40.				
41.				
42.				
43.				
44.				
45.				
46.				
47.				
48.				
49.				
50.				
51.				
52.				
53.				
54.				
55.				
56.				
57.				
58.				
59.				

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

60.				
61.				
62.				
63.				
64.				
65.				
66.				
67.				
68.				
69.				
70.				
71.				
72.				
73.				
74.				
75.				
76.				
77.				
78.				
79.				
80.				

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

81.				
82.				
83.				
84.				
85.				
86.				
87.				
88.				
89.				
90.				
91.				
92.				
93.				
94.				
95.				
96.				
97.				
98.				
99.				
100.				
101.				

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

102.				
103.				

Załącznik nr 6

..... dn.

.....
(nazwa i adres zakładu)

.....
(imię i nazwisko pracownika)

.....
(stanowisko)

XIV.

XV. O Ś W I A D C Z E N I E

I. Oświadczam, że zostałem / am / zapoznany / a / z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby :

- zapobiegania powstania i rozprzestrzeniania się pożaru na stanowisku pracy i terenie obiektu ;
- postępowanie w przypadku powstania pożaru ;
- użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy;

„INSTRUKCJĘ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO ” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień .

.....
podpis składającego oświadczenie

.....
podpis prowadzącego szkolenie

Przyjęto do akt osobowych dnia :

Załącznik nr 7

WYTYCZNE PROJEKTOWANIA INSTALACJI PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

Wytyczne są przeznaczone do dobrowolnego stosowania przy projektowaniu instalacji podręcznego sprzętu gaśniczego w nowych obiektach oraz modernizacji już istniejących w celu podwyższenia stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego budynków, innych obiektów oraz składów. Wytyczne opracowano w oparciu o wieloletnie doświadczenia przedsiębiorców prowadzących działalność w ochronie przeciwpożarowej oraz w oparciu o wytyczne BGR 133/94 niemieckich stowarzyszeń zawodowych ubezpieczenia od wypadków. Wytyczne nie pomniejszają wymagań stosowanych przepisów dotyczących wyposażenia w podręczny sprzęt gaśniczy. Niektóre obiekty należy wyposażać wg przepisów szczególnych np. stacje paliw, pojazdy ADR, itp.

1. Zaliczanie obiektów, stref zakładu do zagrożenia pożarowego (tabela 1)

<i>Małe zagrożenie pożarowe (MZP)</i>	<i>Średnie zagrożenie pożarowe (SZP)</i>	<i>Duże zagrożenie pożarowe (DZP)</i>
HANDEL, MAGAZYNOWANIE		
Magazyny materiałów niepalnych np. płytki ceramiczne, inne materiały budowlane, napoje, rośliny i kwiaty, ogrodnictwo, hurtownie i sklepy z materiałami niepalnymi.	Magazyn materiałów palnych, składy drewna, księgarnie, magazyny i sklepy artykułów spożywczych, sklepy tekstylne, materiały RTV, magazyny ogumienia.	Magazyny materiałów łatwo zapalnych, farb, lakierów i rozpuszczalników, magazyny makulatury, drewna, bawełny, materiałów piankowych.
USŁUGI, ADMINISTRACJA		
Hale wejściowe i recepcje budynków, budynki administracyjne, przychodnie lekarskie, tokarstwo, warsztaty mechaniczne.	Hotele, pensjonaty, kuchnie, pralnie chemiczne, ślusarnie, wulkanizacje, piekarnie, warsztaty elektryczne, archiwa, szkoły.	Kina, dyskoteki, sceny teatralne, przedszkola, warsztaty samochodowe, stolarnie, tapicernie.
PRZEMYSŁ		

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

Cegielnie, betoniarnie, produkcja szkła, budowa maszyn.	Przetwórstwo skór i tworzyw, produkcja artykułów gumowych, piekarnie przemysłowe.	Produkcja mebli, tkalnie, przędzalnie, młyny zbożowe i paszowe, lakiernie, drukarnie, instalacje petrochemiczne, stacje paliw, zakłady płynnych chemikaliów.
---	---	--

2. Jednostki środka gaśniczego (LE) w zależności od powierzchni rzutu poziomego i zagrożenia pożarowego (tabela 2)

<i>Powierzchnia rzutu do (m²)</i>	<i>Jednostki środka gaśniczego (LE)</i>		
	<i>Małe zagrożenie pożarowe (MZP)</i>	<i>Średnie zagrożenie pożarowe (SZP)</i>	<i>Duże zagrożenie pożarowe (DZP)</i>
20	2	4	6
40	4	6	12
50	6	12	18
100	9	18	27
200	12	24	36
300	15	30	45
400	18	36	54
500	21	42	63
600	24	48	72
700	27	54	81
800	30	60	90
900	33	66	99
1000	36	72	108
Ponad 1000 dodatkowo na każde 250	6	12	16

Dla budynków, kondygnacji ponad 400 m² jeden hydrant wewnętrzny odpowiada 18 jednostek LE i może zastąpić łącznie maksymalnie 1/3 jednostek środka gaśniczego LE.

3. Przyporządkowanie wartości jednostek „LE” dla poszczególnych typów gaśnic (tabela 3)

<i>JEDNOSTKI LE</i>	<i>GAŚNICE WG PN - 92 - EN - 3</i>			<i>INNE SKŁADNIKI ZABEZPIECZEŃ</i>
	<i>TEST A</i>	<i>TEST B</i>	<i>TYPY</i>	
1	5A	21B		IND.
2	8A	34B	GP-	CZUJKADYMU
3		55B	2X(ABC),GS-	KOC GAŚ.
4	13A	70B	5X	
5		89B		
6	21A	113B	GP-4X	
9	27A	144B	(ABC)	

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

10	34A			
12	43A	183B	GP-6X	
15	55A	II. 233B	(ABC)	PÓŁST. INS.
			AS-30 (BC)	GAŚ.
			AP-25 (ABC)	

Przykład projektu wyposażenia obiektu w instalacje podręcznego sprzętu gaśniczego

1	<i>OBIEKT: Warsztat naprawy samochodów</i>
2	<i>ADRES:</i>
3	<i>POWIERZCHNIA OBIEKTU: 200 m²</i>
4	<i>OCENA ZAGROŻENIA POŻAROWEGO (wg tab. 1): DZP</i>
5	<i>Ilość jednostek ŚRODKA GAŚNICZEGO (wg tab. 2): dla pow. 200 m² odczytujemy 36 LE</i>
6	<i>Dla LE 36 wg tabeli 3 proponuje się podręczny sprzęt gaśniczy wg zasad pkt. IV</i> <i>gaśnice przenośne</i> - Gaśnice proszkowe GP-6X (ABC) szt. 3 LE – 3 x 6 = 18 <i>(przy wyjściach, pomieszczenie socjalne)</i> - Gaśnice śniegowe GS-5X (BC) szt. 2 LE – 2 x 2 = 4 <i>(przy rozdzielni prądu, silnikach elektrycznych, komputerach)</i> RAZEM: LE 18 + LE 4 = LE 22 (pozostało 12) <i>gaśnice przewoźne - agregat śniegowy AS-30 szt. 1 LE – 1 x 12 = 12</i> <i>(środek gaśniczy czysty)</i>
7	<i><u>Dodatkowe wyposażenie</u></i> ➤ koc gaśniczy szt. 1 ➤ czujka dymu (w pomieszczeniu socjalnym) szt. 1 ➤ znaki „GAŚNICA” szt. 6 ➤ znak „PRZECIWPOŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU” szt. 1 ➤ znak „WYJŚCIE EWAKUACYJNE” szt. 2 ➤ znak „DRZWI EWAKUACYJNE” szt. 2 ➤ znak „ZAKAZ PALENIA” szt. 2 ➤ znak „TELEFON” szt. 1 ➤ instrukcje p. poż. (alarmowania, ogólna) szt. 2

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

Szkic obiektu

Załącznik nr 8

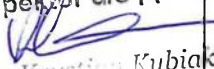
Wykaz aktów prawnych do opracowania instrukcji

- Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 (tekst jednolity - Dz. U. z 2020 r., poz. 961 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109 poz. 719)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2019 r., poz. 1065 ze zm.)
- Ustawa z dnia 7.07.1994r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333).
- PN-EN 3-7:2004 - Gaśnice przenośne -Rodzaje, czas działania, pożary testowe
- PN-N-01256-01:1992 - Znaki bezpieczeństwa - Ochrona przeciwpożarowa
- PN-N-01256-5:1998 - Znaki bezpieczeństwa - Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych

- PN-N-01256-4:1997/Az1:2003 - Znaki bezpieczeństwa - Techniczne środki przeciwpożarowe

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Starostwa Powiatowego w Kole, ul. Sienkiewicza 27, 62-600 Koło

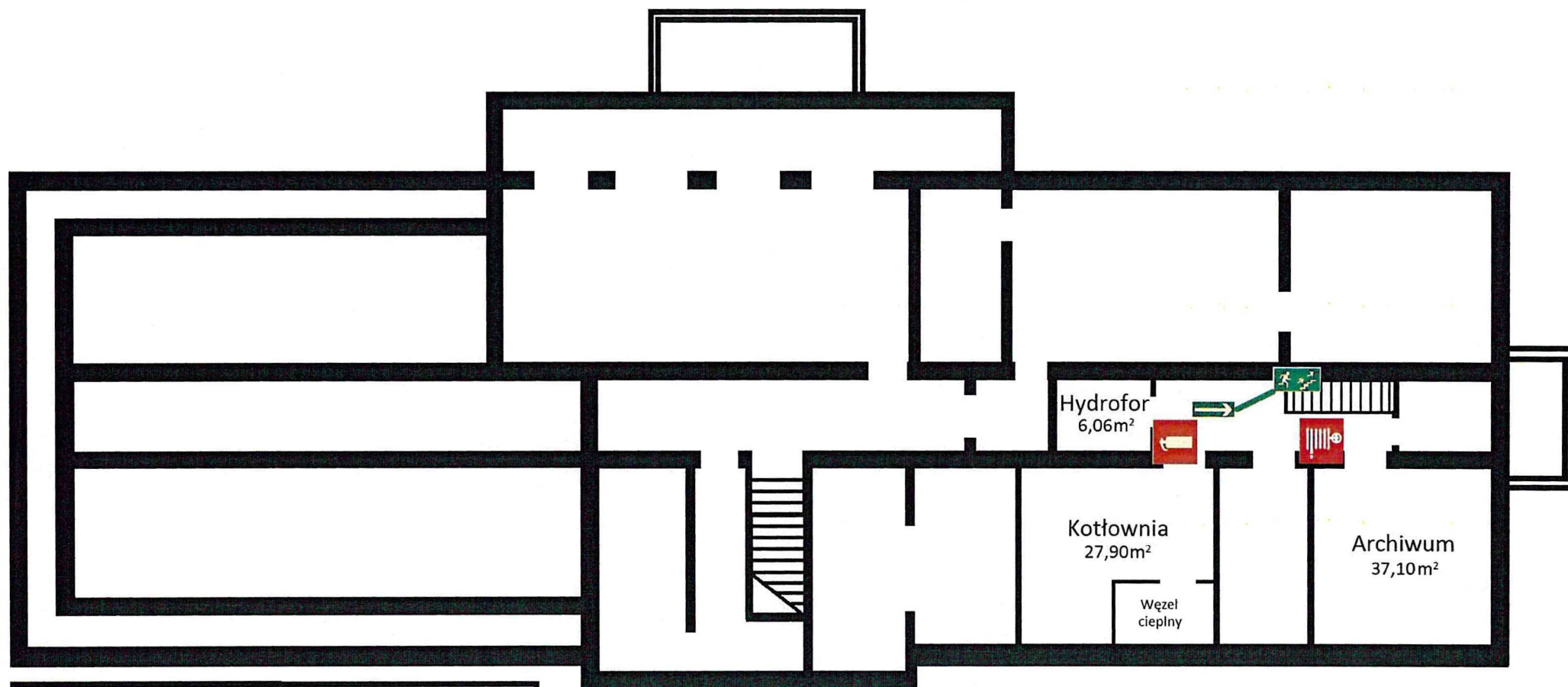
IX. Karta aktualizacji instrukcji

Lp.	Treść aktualizacji instrukcji	Data	Podpis osoby dokonującej aktualizacji
1.	Aktualizacja instrukcji	Maj 2021	Inspektor d/s ppoż. mgr Krystian Kubiak
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

Starostwo Powiatowe w Kole

Powiatowy Urząd Pracy

Droga ewakuacyjna - piwnica
Rozmieszczenie sprzętu ppoż.

Legenda:

- gaśnica

- hydrant

- kierunek ewakuacji

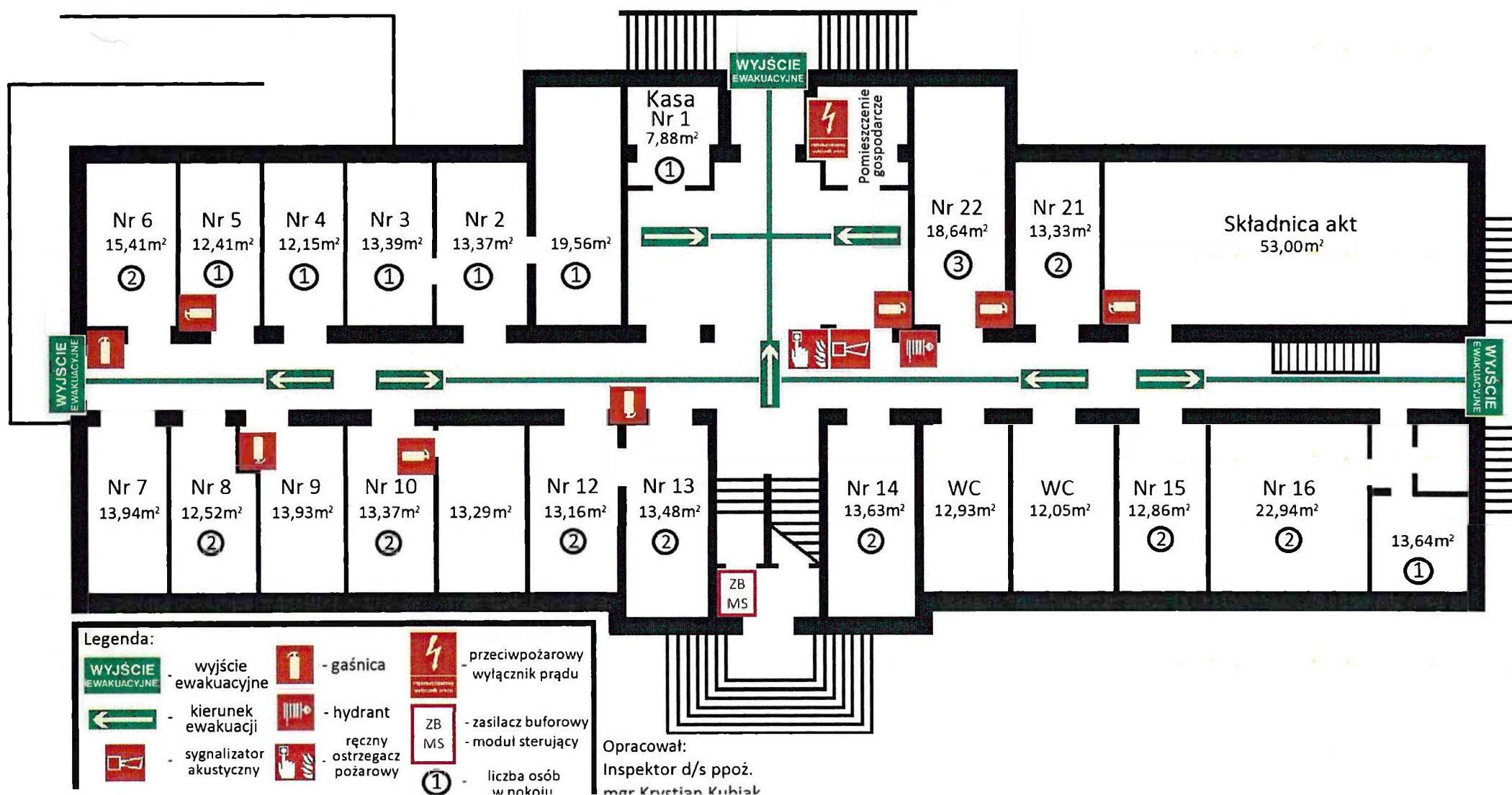
- schodami do góry

Opracował:
Inspektor d/s ppoż.
mgr Krystian Kubiak

Starostwo Powiatowe w Kole

Powiatowy Urząd Pracy

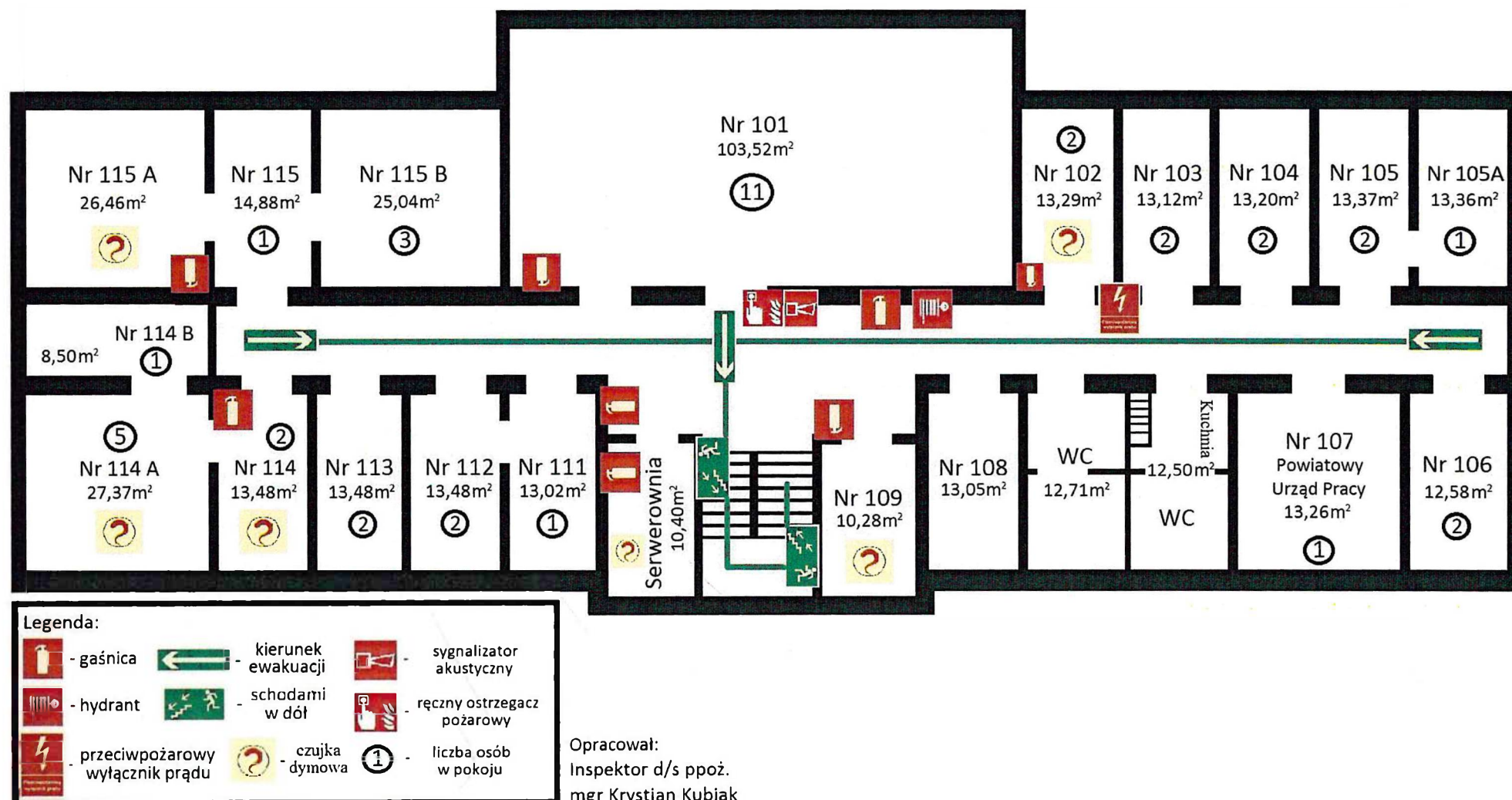
Droga ewakuacyjna - parter
Rozmieszczenie sprzętu ppoż.

Starostwo Powiatowe w Kole

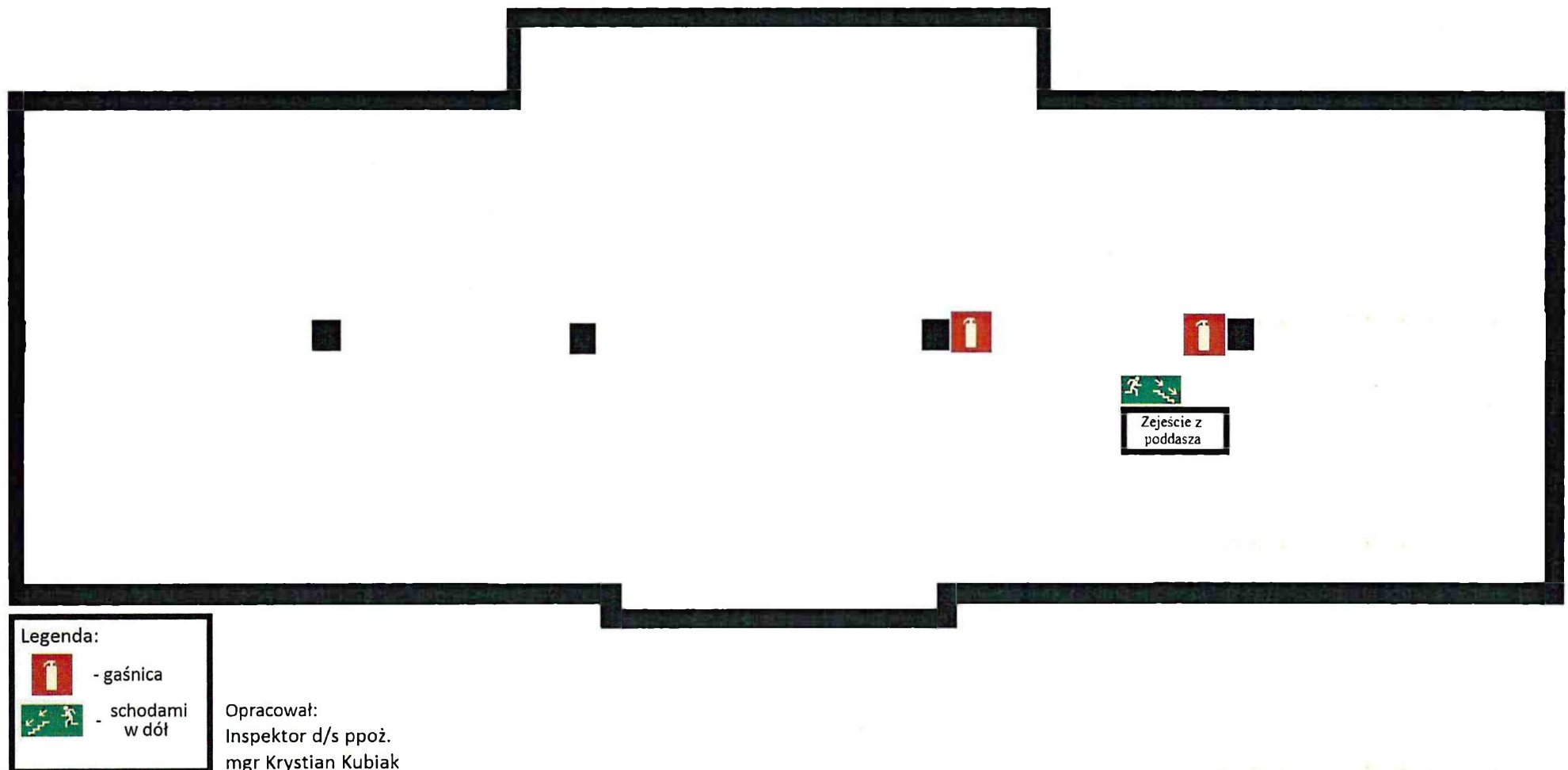
Powiatowy Urząd Pracy

Droga ewakuacyjna - I piętro
Rozmieszczenie sprzętu ppoż.

Starostwo Powiatowe w Kole Powiatowy Urząd Pracy

Droga ewakuacyjna - poddasze
Rozmieszczenie sprzętu ppoż.

Starostwo Powiatowe w Kole

Powiatowy Urząd Pracy

Droga dojazdowa

Miejsce zbiórki do ewakuacji

ul. B. Prusa

Garaż

Starostwo Powiatowe
Powiatowy Urząd Pracy

Powiatowy Urząd Pracy

ul. Sienkiewicza